INTERNATIONAAL WERKEN NAJAAR 2013

NU OOK MET HET 1STE (PENSIONADO) DEEL VAN HET JAAR

INHOUD

Parijs & Brussel, 22-24 januari 3

Parijs, 28 – 30 Januari 8

Lissabon, 6 – 8 Februari 14

Nederland, 11-12 en 24-26 april 21

Bretagne, 4 – 11 mei en Vakantie Zuid Europa, 1 – 29 juni 22

Finland, 21 – 25 mei 26

Parijs, 18 - 19 september 2013 31

USA, 20 – 25 December 34

Washington D.C., 20 – 25 December 34

D.C.- Buena Vista, 21 september 37

Buena Vista – Asheville, 22 September 40

Asheville – Nashville & ACEEE Conference, Dag 1 41

ACEEE conference, Dag 2 43

ACEEE conferentie, Dag 3 44

De terugreis, 25 september 46

Brussel, 2 oktober 49

Stavanger, 8 & 9 oktober 50

Zwitserland, 15 – 18 oktober 52

Brussel, 5 november 58

Utrecht, 13-15 november 59

Brussel, 19-21 November 60

Tiel, Sittard en Parijs, 3 – 6 december 63

Naschrift & Disclaimer 70

Bijlage 70

1 Nashville Marching Band practise

PARIJS & BRUSSEL, 22-24 JANUARI

Internationaal werken klinkt spannend en uitdagend, maar niet als je eind januari even naar Parijs en Brussel moet. Om even voor vieren sta ik in Rotterdam te wachten op de TGV die me voorziet van voedsel en in een hoog tempo van Rotterdam naar Parijs te brengen. Op dat moment heb ik mijn smakelijke koffie in de business restauratie van Rotterdam CS al naar binnen gewerkt.

En zo kom ik in de regen en het donker aan op de Rue du Grenelle. De koffer eindigt op de kamer en ik doe een rondje Eifeltoren en Champs de Mars.

De volgende dag praat ik mee over het "*Global dispatch model, or how to operate a low-carbon electricity system?*" En nee, daar heb ik geen verstand van. De workshop is onderdeel van de Energy Storage Technology Roadmap van het IEA en heeft tot doel input te leveren voor het Times computer model.

Iets waar iedereen de schurft aan heeft, maar ook iets waar

niemand een beter plan voor heeft. Ik zit groepen voor die nadenken over deelelementen van deze problematiek en dus vindt men dat ik aan tafel moet zitten. Dat mijn expertise elders ligt is geen probleem. Zodra ik bedenk dat ik er in ieder geval niet dommer van wordt is het een aardige bijeenkomst.

Het is uitermate twijfelachtig of ik aan het eind van de dag nog thuis weet te komen, daarom is besloten dat ik in Brussel slaap en overleg bij het ministerie van EZ daar over IEA werk. Dat is een goed besluit, want de treinen zijn vertraagd en Nederland had ik niet meer gehaald.

Hotel Albert is een van de slechtste hotels die je kan wensen, maar erg goedkoop en dat is handig als je zelf betaald. Want los van een kort overleg heb ik de rest van de dag vrij genomen, en dus zelf het hotel betaald. Het ligt in schaarbeek, vlak achter de grote Santa Maria kerk. Van daar loop je de straat af langs station Kruidentuin naar het Warande park, dat nu wit van de sneeuw is met een openluchttentoonstelling van beeldende kunst met Belgisch bier en voedsel als centrale thema. Het overleg met de Belgen verloopt snel en construtief, we kennen elkaar al een tijdje. Daarna ga ik door naar het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten van België en direct ook naar het René Magritte museum in hetzelfde pand. Het geheel zou je de tegenhanger van ons Rijks in Amsterdam kunnen noemen.

Op de volgende pagina wat beelden van dit prachtige museum. Daarna is het naar het station en naar huis. Wel even een broodje kebab er tussen door.

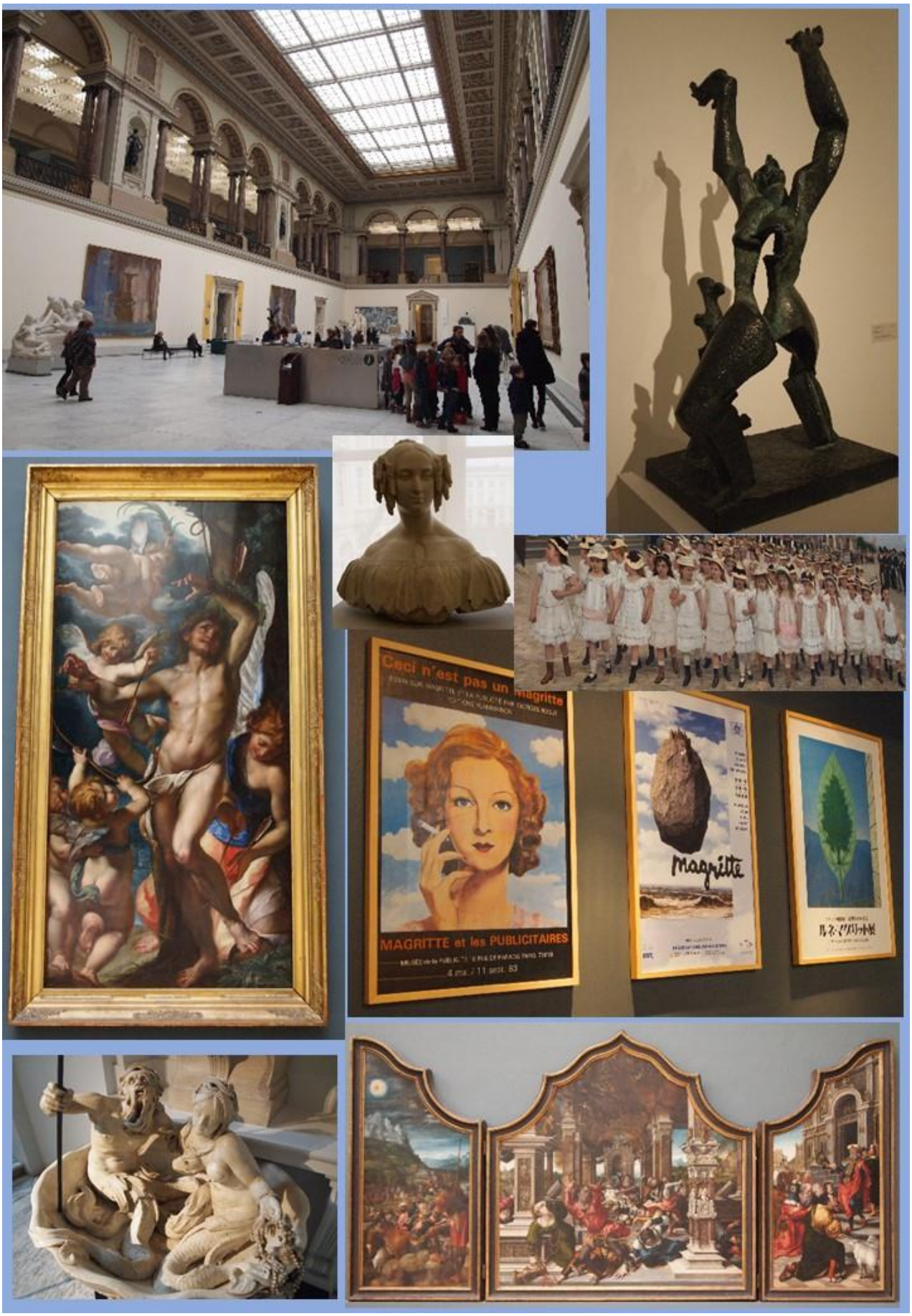
Ceci n'est pas un magritte
MAGRITTE et les PUBLICITAIRES
Magritte

BRUSSEL, BOTANIQUEBOB KEPAP

Je kan de kebabwereld van veel beschuldigen, maar niet van een alles verpletterende originaliteit en creativiteit als het gaat om de naamgeving van hun toko's. Döner Compagny, King of Kebab, Sultans of Kebab, House of Kebab en dan heb je de grootste doorsnede. Dan zijn er nog een stel vernoemd naar stad of streek, zoals Istanbul Kebab. En dan heb je de omgeving van het centraal station in Rome waar Halal Döner en Döner Halal vredig naast elkaar zitten.

Die naamgeving blijkt mij onbewust sterk te beïnvloeden. Ik word er helemaal niet vrolijk van, maar het stelt gerust. Hier is comfort food bij een bekende naamgeving.
En zo liep ik tegen Snack Le Botanique op. Halal, Kebab, Pita.
Botanique! Voor een plek waar we ons dood dier scoren. Onder het motto "*je bent een Kebabreporter, dus lijden zal je*", ben ik er toch op afgestapt. Laten we eerlijk zijn, ik heb niets tegen groente en een caesar salade à la cadavre eet ik graag.

Maar bij kebab is het gras voor de flavoring, en niet iets wat "De Botanique" dient te spelen in mijn broodje. OK, genoeg bespiegeling, op naar de resectie.
De gevel van Le Botanique roept die van Pamela Anderson bij me op. Vaak verbouwd, maar of-ie er nu beter van wordt? Bij de binnenkomst wordt het ook niet vrolijker. Slecht verlicht, met een donkerbruine laminaatvloer die een strijd voert met de overwegend zwarte tafels en stoelen om de maximale lichtabsorptie van de schamele lumen. Zo'n vloer die lijkt ontworpen om gevallen voedsel direct te laten blenden met de omgeving, zodat op schoonmaak ernstig bezuinigd kan worden. Het overwegend zwart van het meubilair geldt vooral voor de stoelen. Een meerderheid is zwart, een beperkt deel heeft het harde leven van "Botanique" niet overleefd en is vervangen door een vrolijke sortering drop-out stoelen uit andere horeca instellingen.
Het is een grote zaak, met een forse voedselbalie met, uh… niemand. Wel staat er indrukwekkende kebabrol ornament te wezen, en zo te zien al sinds de laatste verbouwing. Net als ik denk te vluchten komen in de verste hoek van de bar, achter in de zaak, twee

gestalten in beweging. Het licht wordt iets opgedraaid en Team Botanique vraagt me bijzonder vriendelijk wat ik wil. Ik kies het kebab menu. "*Met Feta*" "*En heeft u Ayran in plaats van cola*" Als reporter moet je high maintenence zijn. De vriendelijk glimlach wordt nog vriendelijker: *Ayran? In de koeling!*

Maar gaat u rustig zitten wij komen alles brengen.
Het licht lijkt een signaalfunctie te hebben. De allochtone gemeenschap van de wijk stroomt binnen. Men gaat zeer gemoedelijk met elkaar om, dit is een ons-kent-ons tent.
De killerkebabber is ondertussen met tomeloze inzet een kip (het is niet anders) met een mes en plamuurmes op een bakplaat in stukken aan het hakken. Een broodje wordt opengesneden en opgewarmd.
De kebabber besluit dat een broodje met feta met knoflooksaus moet, en niet heet. Ui, wortels, kool en salade worden in bescheiden hoeveelheid toegevoegd. De kebabber snapt het concept van seasoning. Ik heb me op deze site al vaker beklaagd over friet. Er schijnt Belgisch/Franse wetgeving te zijn die de toevoeging van frites verplicht stelt. Een overgrote meerderheid flikkert de friet in het broodje, waardoor de friet zompig wordt en het broodje een bol van gestold frituurvet met Döner componenten.
De frites is niet te vermijden, maar ligt keurig naast het verse broodje. Het is knapperig afgebakken met een uitstekende kruidenmayonaise.
Dan volgt het afrekenen. Een dönermenu is €5,75, volgens de menuborden is feta €0.50. als je ze McD praktijken toepassen dan trekken ze de cola er van af, rekenen dezelfde prijs voor de Ayran (Meneer, dit is een MENU, dat staat vast!) Vervolgens wordt aan het eindebedrag nog tot €0,50 toegevoegd uit chagrijn voor het hebben van een eigen mening door de klant. Ik schat de schade op €6,50 en ga uit van finale afrekening via dit verhaal.
Wat schetst mijn verbazing, zonder iets te zeggen wordt een reële optelsom gemaakt en betaal ik €5 voor een prima broodje, met een prima frites en een lekkere Ayran.
Het uiterlijk van de zaak vind ik niets, maar bij nadere beschouwing is het heel schoon, en het menu is bijzonder uitgebreid. Verschillende wraps, salades en kofta's worden met hetzelfde fanatisme klaargemaakt als mijn broodje. Vier schapen voor Botanique. De laatste krijgen ze als ze halal lammetjes gaan serveren. Snack Le Botanique, Haagtste Steenweg in Brussel, een stad die een kebabtour waard is.
(Voor kenners, Le Botanique ligt op steenworp van Metrostation Kruidentuin 😊)

PARIJS, 28 – 30 JANUARI

Parijs is bijna per definitie werk voor het IEA. Het is druk op kantoor en dus reis ik aan het eind van de dag vanuit Sittard via Maastricht en Luik door naar de Franse hoofdstad. In Mestreech zijn ze al helemaal in de starthouding voor de vasteloavend, zich maar half bewust dat alles boven de rivieren het alleen snapt als ze het over Maastricht en carnaval hebben. Iets waar niemand hier mee blijkt te zitten.

Er is gedonder op het spoor tussen Maastricht en Brussel, dus ik neem geen risico en ga vroeg. Het eindigt met een broodje kebab in die stad, want de vertraging blijft uit. Niet helemaal handig, want in de TGV trein krijg je ook weer eten. Het netto resultaat is dat ik goed gevuld het Gare du Nord binnen rijd. Van daar weet ik blind de weg met de metro naar de Boulevard de Grenelle en mijn vaste hotel l' Europe. Maar eerst even iets over dat broodje in Brussel.

SNACK TURKO PIZZERIA, BRUSSEL DOOR BOB KEPAP

Openbaar vervoer en ik, dat is geen gelukkige combinatie. Niet dat ik bijzonder ben, maar ik zit er vaak in, dus ik de spreuk "*Wie verre reizen doet, kan nare dingen vertellen*" kan ik op waarde schatten.

Op enig moment leer je aan kansberekening te doen. Als je bijvoorbeeld twee keer moet overstappen en de laatste trein kent een overstaptijd van minder dan 10 minuten dan kan je kiezen uit hem missen of een eerdere trein met een 80% waarschijnlijkheidsmarge dat anders de laatste niet wordt gehaald.

Openbaar vervoer en ik, dat is geen gelukkige combinatie. Niet dat ik bijzonder ben, maar ik zit er vaak in, dus ik de spreuk "*Wie verre reizen doet, kan nare dingen vertellen"* kan ik op waarde schatten.
Op enig moment leer je aan kansberekening te doen. Als je bijvoorbeeld twee keer moet overstappen en de laatste trein kent een overstaptijd van minder dan 10 minuten dan kan je kiezen uit hem missen of een eerdere trein met een 80% waarschijnlijkheidsmarge dat anders de laatste niet wordt gehaald.

En zo sta ik met een uur speling op het Horta plein in Brussel.
Achter mij ligt station Brussel-Midi, met een grote verzameling vreettenten met halve stokbroodjes met sla en komkommer en hamburgertenten met producten die nog zieliger zijn dan die van McDonalds. Het Horta plein kent een busstation dat er uit ziet alsof het naadloos overgaat in Kebabland. Tijd voor een korte expeditie. Onmiddellijk na het busstation sla ik links af.

Het laatste avondlicht wordt opgenomen door de plaatselijke bevolking. Op de hoek van de Fiennesstraat kies ik voor de heldere verlichting van Turko Pizzeria.
Als ik binnenval daalt zo'n dodelijke stilte neer, die je alleen in spaghettiwesterns tegen komt. Men bekijkt de enige blanke uit de wijk met een blik die gevoelens moet oproepen die Vriendin Nr. B beschrijft voor mijn dochter Delica op het Zuidplein in R'dam. (Dat wordt weer terugbladeren vrienden).
Ik ken mijn rol. Strak kijk ik de Turko's aan en zeg "Ayran" terwijl ik met mijn rechterarm trefzeker een koelkast schuin achter me open ruk. De lokale bevolking herkent onmiddellijk de culinaire scherpschutter en begint zich overdreven serieus met de eigen zaken te bemoeien.
De volgende stap is wijzen op een broodje met de tekst "Kebab" "Tous" et "Feta". Ik kies voor de reguliere saus.
Wat er daarna gebeurd is niet te beschrijven. Twee kebabbers werken zich de pestpokken om in recordtempo iedereen te voorzien van de broodjes, dürüms en schotels die op het uitgebreide menu staan.
Turko heeft een aantal zitplaatsen, maar ik neem mijn buit mee naar de voet van de Thalys. Kebabland is weer puur, en ik zal mijn aansluiting hebben.
Het oordeel:
Broodje: goed, lekker opgewarmd en groot.
Salade: gevarieerd en vers, met tomaat, ui, gemende sla, kool en mais. Desgewenst kan je

ook olijven toevoegen (en de mais laten).
Feta: Goed!
Saus: licht zuur met knoflook en een beetje pittig. Als je wilt maken ze het veel heter.
Frites: overbodig, maar apart verpakt en met een lekkere saus.
Vlees: naar keuze kip, koe of lam. Dit lam is tot in perfectie afgebakken. Niets droog, maar veel en keurig gaar.
Bij vertrek roept de kebabber me "*Prettige avond*" na. In mijn moerstaal.

De vijf schappen voor totale perfectie zijn ooit eens uitgedeeld in Tromsø (en nog niet beschreven). Maar de 4 ¾ krijgt ie. Voor €5, – voor de drie producten samen is dit een "best deal".
Snack Turko Pizzeria, Fiennastraat, Brussels

MEER OVER PARIJS

Het verblijf in de stad laat zich uitsluitend omschrijven als koud en nat. Uiteraard loop ik mijn vaste rondje Eifeltoren, maar verder is het vooral de presentatie verder voorbereiden en bijtijds naar bed. Deze keer heb ik een kamer op de eerste etage achter het l 'Europe uithangbord. Dan kijk je recht op de metro lijn 6 tussen de stations Grenelle en Duplex. Die gaat hier boven de grond, dus ik kan er recht in kijken. Vandaag is het markt op de Boulevard. Alles onder de metro wordt volgebouw met kraampjes met Food en Non-food en alles er tussen in. Heel gezellig om overheen te lopen naar het ontbijt. Het is min of meer mijn vaste route naar de Australische ambassade waar het IEA onderhuurder is.

Tussen de middag moet iedereen voor zichzelf zorgen. En levert weer een kebab verhaal op.

OH! MA MIE! SPAGHETTI KEBAB IN PARIJS DOOR BOB KEPAP

Al jaren zat het me dwars.
De menukaart met het gerecht Spaghetti Kebab voor het “café” Oh! Ma Mie! onder de rook van de Eifeltoren en op de hoek van de straat waar ik vaak werk.

Omdat een mens toch moet lunchen ben ik er nu eindelijk eens binnen gestapt.

Ik houd van spaghetti, vooral als-ie niet slap is. Met zo’n lekker tomaten-uien sausje. En van kebab.
De zaak is 100% Italiaans. Pizza’s, pasta’s, you name it.

De prijzen zijn laag, en de bediening is vriendelijk en snel. Als ik Spaghetti Kebab heb uitgesproken snelt de ober weg. Hij moet wel, want de grote zaak puilt uit. Zowel door de vele zittende klanten als de groep baliekluivers en afhalers. Gelukkig hebben ze ook een terras, dat zelfs nu eind januari deels bezet is.

Binnen enkele minuten staat de Spaghetti Kebab voor me.

De recensie is nu snel klaar. Een prima spaghetti met veel spekkies is mijn deel. Zelfs de varkensschilfers waren Italiaans gekruid. Alleen de fromage ontbrak wat mij betreft.

Wil je ooit eens eenvoudig Italiaans eten: dit is je kans. Italianen zijn een volk met een beroemde keuken en alles wat beweegt kunnen ze op een pizza bakken.

Of door de pasta roeren. Maar wel onder hun eigen voorwaarden en met hun eigen kruiden.

Dat de Turken ook een beroemde keuken hebben en alles wat beweegt Dürüm kunnen draaien is iets waar ze geen boodschap aan hebben.

In het kader van deze site is het schappen oordeel over deze kebab maffia dan ook:

Nul – rien – zero – keiner – de nada – Pas de….
Oh! Ma Mie! Hoek /Rue de Federation Paris, France.

TOCH NOG EVEN TERUG NAAR PARIJS

De vergaderingen lopen soepel. Iedereen heeft wel ergens wat weten te scoren, en de onderwerpen worden snel en efficiënt afgehandeld, wat altijd weer wonderbaarlijk is als je met > 10 nationaliteiten rond de tafel zit.

Men is het in het vergadergezelschap over veel dingen eens, maar vooral over het feit dat er ’s avonds op het gemak en uitgebreid gegeten moet worden. De keuze valt op Café de Commerce aan de Rue du Commerce. Da’s schuin de straat over vanuit het hotel, dus dat klinkt goed. Het vinden valt tegen het is aan de buitenkant een onopvallend grauw pand. Aan de binnenkant is het een meer dan prima en ook betaalbaar restaurant. Met de frequentie waarmee ik hier zit onthoud ik het nog even.

De volgende dag is men op tijd klaar, met de trein heb ik daar geen rekening mee gehouden dus er is een middag over. Het weer is nog steeds helemaal niets dus het aquarium van de stad trekt me wel. Volgens mij ben ik er sinds de 70’er

jaren niet meer geweest. Het zit in de buurt van de Quay Branly. Kan me er niet heel veel meer van herinneren anders dan dat ze een mooie collectie zoetwaterbakken hadden. In ieder geval was er geen opblaashaai in kerstmannen pak. Verder blijkt er ook het een en ander veranderd te zijn. Het is duur geworden, maar dan mag je ook in een van de vier bioscoop zalen gaan zitten (of in meer als je tijd hebt). Nu heb ik weinig tijd, en men draait uitsluitend Franse film, maar er heerst een gemoedelijke sfeer en het aquarium is nog steeds de moeite waard.

Daarna is het terug naar l 'Europe om de rolkoffer te halen en de metro naar het Gare du Nord te pakken.

Omdat ik heen over de hoofdstad van de provincie Limburg ben gekomen moet ik op de terugweg weer in Brussel Midi overstappen, voor ik door kan naar Rotterdam. Deze ronde geen kebab, er was voldoende TGV voedsel. Een kop chocolademelk met slagroom gaat er echter wel in. Dat geeft me direct een smoes om eens op het terras aan te schuiven bij een zebra. Laten we wel wezen, die kans krijg je niet elke dag.

Daarna is het in steeds afnemende snelheid Brussel Midi – Rotterdam Centraal – Utrecht CS – Tiel Passewaaij.

De eerste maand is nog niet om, en Parijs is al twee keer bezocht. Het jaar is goed begonnen!

LISSABON, 6 – 8 FEBRUARI

Als ik de 6e vanaf Schiphol land in Lissabon is het daar al donker. Een taxi brengt me vlot naar het hotel. Alles geregeld door de Portugese partner binnen EnR, het samenwerkingsverband van energieagentschappen. De stad is leuk verlicht, en ik heb honger dus het bezoek begint met een rondje door het centrum en een speurtocht naar kebab. (Zie verder). Daarbij blijkt al snel dat het vinden van iets te eten niet het grootste probleem zal zijn. Dus aan het eind van de avond eindig ik tevreden in bed.

De volgende dag is het werken geblazen, hoewel, ik vertegenwoordig Nederland maar heb verder geen rol. Aan de andere kant ben ik oud voorzitter en wordt een kritische houding van me verwacht. De EnR bijeenkomst wordt gehouden in een oud paleis Palácio Foz aan het Praça dos Restauradores.

Ik kan erg goed overweg met mijn Portugese collega Luis, en kan rustig aan hem vragen hoe we in dit buitensporige barokke gebouw terecht zijn gekomen. Het antwoord is simpel. Van dit soor paleizen staat vrij veel in de stad. Ze zijn allemaal staatseigendom en ze weten eigenlijk niet wat je er mee moeten. Buitenlandse gasten ontvangen is eigenlijk een buitenkansje.

En zo zitten we in een gebouw dat is neegezet tussen 1755 en 1777 aan het plein dat is vernoemd naar de Portugese onafhankelijkheid.

Hoewel, zetelen is misschien een betere term. Het is een zaal met spiegels, kroonluchters en veel bladgoud. We laten ons er niet door imponeren en gaan stevig aan de slag. Hoe groot het paleis ook mag zijn, een keuken hebben ze niet, dus nodigt de organisatie ons uit voor een lunch om de hoek, waar ze voor alle zekerheid anderhalf uur voor uittrekken. Daarvoor lopen we in vijf minuten naar Restaurant "Casa do Alentejo" aan de Rua das Portas de Santo Antão. Dit is ook weer een oud paleis uit de 17e eeuw. Het voormalige Moorse paleis ligt in een voetgangersgebied en wordt gebruikt door een restaurant met een Portugese keuken. Het wordt omschreven als: "the Moorish palace is worth a visit if only to admire the extravagant decoration and the courtyard."

En als je er dan toch bent doe je dat natuurlijk.

We hebben nu al het een en ander aan mooie gebouwen gehad, maar het bewonderen blijft niet bij de binnenplaats met de typisch Arabische bogen.

Een van de opmerkelijke kanten aan Portugal blijft het gebruik van mozaïek in de straten en wandtegels van "Delfts" blauw.

Dat geldt ook hier, de binnenkant van het restaurant is prachtig versiert met tegels.

Het is vrij wonderbaarlijk dat we er in slagen in de middag niet alleen nop “pap” te zeggen, maar zelfs nog werk weten af te handelen.

We werken door tot 17:30, en worden daarna uitgenodigd om mee te doen aan een rondleiding door het paleis.

Op de volgende pagina wat beelden van deze tour. Daarvoor is tijd zat, want Zuid-Europeanen eten laat. 20:30 volgens de agenda. Die laat direct ook zien dat het serieus eten wordt.

In the heart of the city, in a building that once served as the stables of the Palácio dos Condes, is now one of the capital’s most talked-about restaurants. With its ancient well and original pombaline arches, Lisboa à Noite is a shining example of a restaurant that offers contemporary cuisine with authentic Portuguese flavours. The restaurant is located in the middle of Bairro Alto. A picturesque working class quarter dating from the 16th century that has traditionally been the city's bohemian haunt of artists and writers. Its grid of streets is quiet during the day, but is transformed at night into the city's vibrant nightlife quarter. Behind colorful and graffiti-ridden façades is a variety of traditional and international restaurants, tourist-packed Fado Houses, and a multitude of bars and alternative shops that stay open until late at night.

Inmiddels heb ik kennis gemaakt met Erik Brandsma, directeur van het Zweedse agentschap. Als ik aangeef dat ik zijn naam verrassend Nederlands vind voor een Zweed helpt hij me snel uit de droom. Hij werkte ook voor EZ, maar ontmoette een Zweedse, dus hij heeft een aantal jaren geleden zijn koffers gepakt en is geëmigreerd. Hij deelt mijn mening dat je na een dag vergaderen behoefte hebt aan een wandeling en zo lopen we samen door het centrum naar de stallen van het volgende paleis. Hier slaag ik er in me voor het eerst in mijn leven serieus te overeten. De tapas wordt in een hoog tempo in hele kleine hapjes geserveerd. Ik leer dat je veel te veel kleine hapjes kan nemen. Daarom ben ik blij met de wandeling terug waarbij ik me weer een beetje mens ga voelen. Daarbij kom ik onder meer langs de hele kleine trammetjes die typerend zijn voor de stad. Smal genoeg om door de straten te gaan en kort genoeg om de sterke hellingen te kunnen nemen.

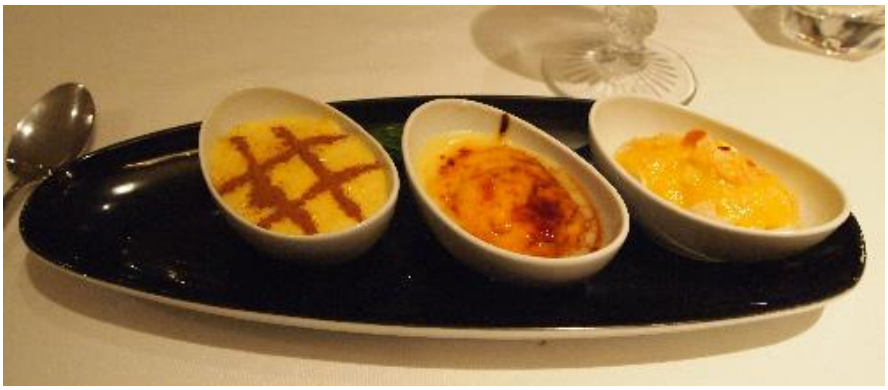

De volgende dag is het tot voor in de middag vergaderen, waarna we nog een keer naar het voetgangersgebied gaan om nog wat te eten in weer een nieuw modern restaurant. Het behoeft geen uitleg dat ik met weinig genoegen neem.

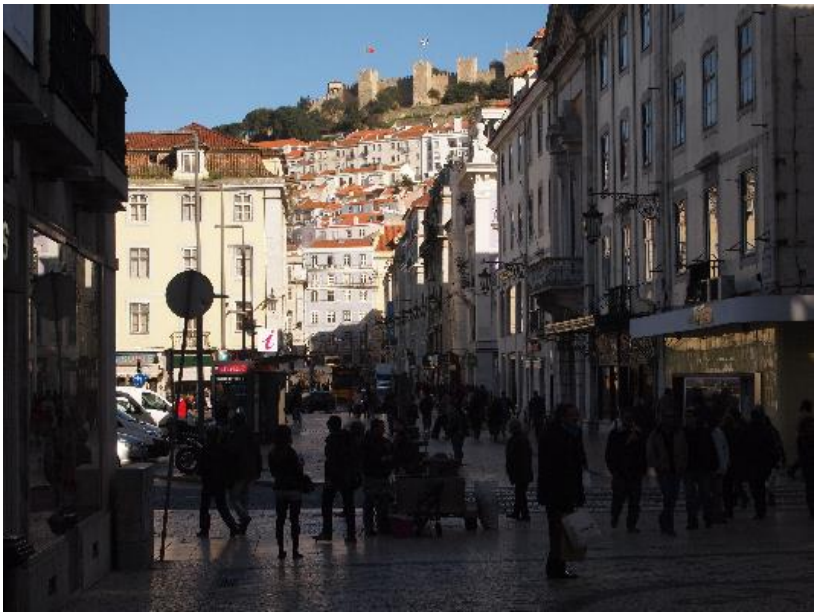

Ik geef zelfs nog een presentatie over IEA-DSM. Daarna is er nog tijd voor een kleine wandeling door het centrum van wat ik een hele leuke stad vind. Even na zeven uur zit ik in het vliegtuig richting Schiphol, waardoor ik nog voor middernacht thuis ben.

ALI BABA, LISSABON DOOR BOB KEPAP

Soms doen we aan extreem kebabben. Bijna 2 jaar geleden heb ik in Lissabon de inktvis kebab geprobeerd. Nu zit ik er weer en bedenk dat ik ook wel wil weten of men de recht op en neer kebab verkoopt.
Op de vlak bij Parka Martim Moniz zit, boven op de oude stad, Ali Baba. Klein zaakje, waar drie kebabbers van dienst rond een uur of tien aan het werk zijn, terwijl de plaatselijke daklozen een kartonnen krottenwijk voor de nacht opbouwen langs de straat. Een soort 40 rovers, maar dan triest. Er zijn twee klanten. Beide zwart. De een is een Mike Tyson type zonder de agressie van de laatste. ook is er geen tattoo naald in zijn gezicht verdwaald. Hij probeert zo goed en zo kwaad als het gaat een bord voor met veel gras naar achteren te kieperen. De ander is een jonge Bob Marley. Mager als Bob, dreads als Bob, joint in de aanslag. Precies wat Bob Bob maakt, maar dan zonder een spoor van een benadering van het vuur en de bezieling van the Legend.

In plaats daarvan staat hij er op het recept van piri-piri te krijgen. Dat is weinig succesvol, want zijn Engels is matig. Dit in tegenstelling tot trio kebab. Die spreken geen woord over de grens. En dan heb ik het over de grens van het oude centrum van Lissabon.
Het weerhoud Bob-de-foute er niet van met zijn hand te zwaaien en zijn mening over piri-piri te geven. Daarbij overtreedt hij achteloos de wet. Het horloge om zijn pols heeft de omvang van een full-assault wapen.
In geval van nood kan hij het ding om zijn middel doen en het als championsbelt in een foute vechtsport presenteren. Bij gebrek aan respons van de andere kant van de balie begint hij aan het bord gemengd gras van “Mike”. Weer zwaait hij verwoed met zijn tikkende klomp edelmetalen en fake? diamanten. “*Men, there is piri-piri in your food, that is nasty”, did you know that?”*
Hij verdwijnt met zijn maat de nacht in, waar hij zich aansluit bij de andere 38 rovers. Ik

neem mijn broodje me naar het bankje in het park aan de voet van de heuvel met het historische (herbouwde) kasteel. Daar eet ik een goed broodje met veel en vele groenten en feta. En ontdek ik een beoordelingsfactor die Delica al lang, heel lang geleden heeft aangedragen: De druipfactor. De saus is goed, maar te dun. Bij

het kanten van het broodje zet het zich schrap achter een slablad, tot je door bijt, waarna het via de zijkanten van het broodje, via de kaaklijn je nek in loopt.

Ali Baba is een keten met een Duitse achtergrond. Hun site moet door een amateur gamer[1] ontwikkeld zijn.

Maar eindoordeel is redelijk broodje voor een redelijke prijs, in een, als je de snelgroeiende kartonnen sloppenwijk negeert, historische omgeving. Vooruit drie ovelha voor dit product.

[1] Bij het uitwerken in 2021 blijft de gamer ontslagen en vervangen door een echte designer

NEDERLAND, 11-12 EN 24-26 APRIL

Door deze verslagen lijkt het misschien of wij alleen naar het buitenland gaan, maar niets is minder waar. Op 11 en 12 april komen alle IEA groepen, die zich met de gebouwde omgeving bezig houden, naar Nederland om te praten over de samenwerking op dit vakgebied van de komende vijf jaar onder de (5-jaarlijkse) titel “Future Buildings Forum. Iemand heeft bedacht dat ik daar wel een handige voorzitter voor zou kunnen zijn. Het is leuk om te doen en best effectief.

We vergaderen in het voormalige klooster Kontakt der Kontinenten in Soesterberg. Lekker dichtbij

Vijf jaar later word ik uitgenodigd als expert opnieuw deel te nemen. Dat het dan in Singapore is zie ik niet als een probleem ☺

Daarna komt IEA-DSM naar Utrecht. We ontvangen ze in het Geldmuseum in de stad. Eerste een dag discussie met de nationale experts, daarna twee dagen vergaderen over de lopende projecten en de toekomst.

Aan deze bijeenkomsten zit meestal een uitje verbonden, en lange tijd is het een gewoonte geweest om dit zo poenerig mogelijk te doen,

landen wilden nog groter uitpakken van de vorige gastheer. Ik besluit daar niet aan mee te doen. We huren een aantal fietsen en laten ze rondrijden door Utrecht, onder meer langs het Rietveldhuis. Niemand raakt gewond, en dat is al een geruststelling.

We starten op het Janskerkhof voor de deur van het clubgebouw van het Corps. Die laten zich niet onbetuigd als ze het geklungel zien. Ik weet mijn natuurlijke aversie voor deze studentenclub te onderdrukken en ze te vertellen dat dit de mensen van het International Energy Agency zijn. Ineens zijn we belangrijk en zij onder de indruk. Het is een rare wereld.

Ook bij het eten kiezen we voor eenvoudig. Je kan “indruk” maken met een dure maaltijd, maar ook met een bijzondere omgeving. En dus eindigen we in een werfkelder, iets wat voor de meesten uniek is.

BRETAGNE, 4 – 11 MEI EN VAKANTIE ZUID EUROPA, 1 – 29 JUNI

De eerste vrije week van 2013 gaan we gewoonte getrouw weer naar Bretagne. Vervolgens reizen we tussen 1 en 29 juni we naar het zuiden van Europa. We komen tot in Italië. Het levert een lijvig verslag op. Maar zonder kebab verhalen. Daarom hier.

De echte vakantie begint met een eceee week waar ik wel werk, vooral als sessievoorzitter en bestuurslid.

TURKÜAZ CHOCO KEBAB IN FLORENCE

Dertien juni. MaCA en Bob hebben iets te om vieren. "*Waarom geen kebab*? ", vraagt MaCA. "*Het is een optie, maar iets bijzonders, om iets te vieren*?", mompel ik, terwijl ik blijf kijken naar de Duomo aan het eind van de straat.

Groot, zebrakleurig en koepelvormig. Dan zie ik dat MaCA wijst op de zaak naast Turküaz Kebab

Als we binnen komen wordt me onmiddellijk door de kebabber gevraagd of hij iets voor me kan doen. We vertellen dat we iets te vieren hebben en dat ik wel een choco kebab wil. En dat ik kebabreporter ben.
Hij gooit een zoete Durum op de elektrische plaat en vraagt wat ik er op wil. Ze leren het nooit: "*Alles*".

Er verdwijnen notenschilfers, gepofte rijst en nog iets vaags op de Durum.
Daarna is de rol aan de beurt. Speciale twee kleurige chocolade uit Turijn die met een bekende kebab dunschiller wordt afgeraspt.
De salade wordt vervangen door een bekwame berg slagroom. Welke saus is de vervolg vraag?

We vrezen even voor de knoflook en chili, maar ook dat gaat goed. Bij de keuze chocolade, vanille of koffie ga ik voor de laatste. De kebabber, die een aantal woorden Nederlands spreekt (waarschijnlijk een dwaalgast) geeft aan dat dit de superieure keuze is. Ik krijg het eindproduct mee in een keurig kartonnen doosje. Vers, goed van smaak en verdeling, kortom uitstekend voedsel om iets te vieren.

Kebab al Cioccolato. Het zal de kebab markt niet overnemen, al doet het zaakje zijn best op te vallen naast zijn buurman.
Vriendelijke bediening, maar niet heel, heel veel in vergelijking met de carnivore broer van dit product, daarom quattro pecore voor deze zaak.
Via Dei Servei 69, Florance, Italia

TURKÜAZ KEBAB DOOR BOB KEPAP

Na uren rondlopen door Florence hadden we zomaar weer honger. Eerdere ervaring met Turküaz Choco Kebab, goede service en een aangenaam gesprek, maakte de keuze makkelijk. Op naar de grote broer Turküaz Kebab.

De kebabber van 's ochtends hing rond in de zaak. We sluiten niet uit dat hij inmiddels een detailstudie van www.kebabreporters.com had gemaakt, want het enige wat er af kon waren norse blikken.
We waren aan de late kant, laten we zeggen niet meer dan twee uur voor het moment waarop Italianen honger beginnen te krijgen, dus er was helemaal niemand in de zaak.

Ik reken de zwijgzame groep van drie donker geklede werknemers even voor het gemak niet mee.

We besloten tot Durum, MaCA de dooie kip, ik de beef. "*Met ayran graag….*".
"*Die is op*", was de reactie waaraan iedere vorm van levensvreugde ontbrak.
"*Doe dan maar koffie*", was de 2e poging. "*We hebben alleen Italiaanse*" was het antwoord, waar mogelijk nog meer depressie in was verscholen.
Het drong tot het team door dat we niet onmiddellijk zouden verdwijnen, maar ter plekke de bestelling zouden consumeren en beoordelen.
Daar hadden we een uitstekende reden voor. Turküaz Kebab beschikt, in tegenstelling tot de kleine zoete buurman, over een uitstekend straat terras, waar het goed zitten in na een dag ferm de turbo-toerist uit te hebben gehangen.
Met zicht op de toeristen die zo stom waren zich aan de Italianen aan te passen en dus tot 20.30 hongerig liepen te chagrijnen, alleen maar om thuis te kunnen vertellen hoe anders die Italiaanse cultuur is, en hoe fantastisch het was om zich daar aan aan te passen.
En met uitkijk op de Duomo, die op redelijke afstand best leuk is om te zien.
Ondertussen waren de durum gevuld. Verse gevarieerde salade, goede yoghurt saus en stevige pittige saus, pepertje er bij, helemaal goed.

Althans, dat had het zomaar kunnen wezen. Kijk, het vlees kwam niet direct van de rol, maar de beef was prima en kwam met grote hoeveelheden.
Nee, het was de verpakking. Leg het op een bordje, stop het in een leuk papieren zakje met als rode opdruk tekening van een vakgenoot die leven en werken wel ziet zitten, *Maar frot het niet in een grote plastic zak!!!*
Dat deden ze dus wel. Permanent opletten aan te voorkomen dat je de plastic slierten tussen je tanden weg moet peuteren, terwijl de Durum na twee happen spontaan desintegreert en zich verspreid in de plooien van de nu "semi-vuilniszak".
MaCA vond dat de kip niet smaakte of het vlees van een dier kwam dat een zinvol leven had geleefd, dus met de beroerde verpakking wordt dat maximaal drie pecores voor Turküaz Kebab. Met een beetje meer moeite hadden ze twee keer op een dag een tevreden klant gehad.

Turküaz Kebab, Via Dei Servei 29, Florance, Italia
En iedereen die zegt dat 29 en 69 niet naast elkaar kunnen zitten heeft ongelijk. Italianen kunnen niet tellen.

FINLAND, 21 – 25 MEI

ESPO, 21-23 MEI

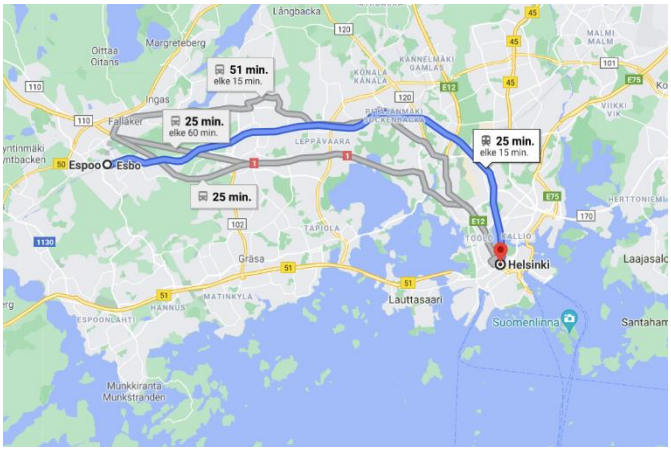

Tussen de vakanties in zit een trip voor IEA EGRD naar Finland. We vergaderen in Espoo, een half uurtje buiten de hoofdstad. Daar zit VTT, het Finse broertje van TNO. De omgeving van het instituut is prachtig, bij een van de Finse meren en met veel naaldbomen er om heen. De gebouwen zijn modern met rotsen als bodem materiaal en daarop hout skelet bouw. Het onderwerp is: *Mobility: Technology Priorities & Strategic Urban Planning.* Naast Europa kunnen we rekenen op bijdragen uit China, de VS en Australië. Alleen daarom al is het een geslaagde bijeenkomst. Er doen verschillende implementing agreements mee. De IA's zijn technologie netwerken die zijn gegroepeerd rond een bepaalde technologie. Hier hebben we alles rond mobiliteit verzameld, dus urban planning, elektrische rijden, maar ook energie opslag. Het helpt het IEA secretariaat met het schrijven van hun World Energy Outlook boeken, en de IA's door "een frisse blik" op hun werk en het leggen van samenwerkingsverbanden.

Dat is twee dagen hard werken, maar ook heel gezellig en collegiaal. De Finse hoogleraar Nils Olof leidt ons tussen de bedrijven door rond langs de laboratoria die zich richten op elektrisch rijden, en hij wijst op zijn eigen elektrische auto. Op een later moment vertelt hij dat zijn echte liefde een 60'er jaren Saab is die benzine slurpt en rookt, maar waar hij zo leuk aan kan sleutelen. Aan het eind van de dag staat er een bus op ons te wachten. Die brengt ons naar Helsinki voor een rondvaart tussen de prachtige

eilanden voor de kust. Op basis van onze ervaring in 2010 geloof ik dat onmiddellijk, maar nu zien we er niet van, want het regent zo hard dat we de buitenkant van het raam niet zien. Dit gebrek aan uitzicht wordt door de vicevoorzitters van de EGRD aangegrepen om een goed gesprek met me te beginnen. Ze zijn van mening dat ik zeker nog vijf jaar voorzitter moet blijven. Ik kan niet anders doen dan toezeggen dat ik het "thuis" ga proberen te regelen.

Na verloop van tijd komen we bij een aanlegsteiger waar we over een bruggetje naar een rotspad richting restaurant kunnen lopen.

Het is een prima restaurant dat ons een prima maal levert.

In de buurt van het restaurant zit ook een sauna. We moeten onze Amerikaanse collega bijna reanimeren als hij vrouwen naakt de Oostzee in ziet hollen. We moeten lang praten voor hij is overtuigd dat dit hier dood normaal is en we niet worden geconfronteerd met een wereldvreemde sekte.

De tweede dag loopt ook voorspoedig. Daarna is het alleen het kernteam van de EGRD die de workshop samen vat en de volgende bijeenkomst en het volgende meerjarenplan voorbereid.

Als direct loop ik tegen een cultureel festival op.

Ik slaag er in dit sneller te doen dan gepland, en zo zit ik rond de lunch al in de trein naar Helsinki. Daar heb ik vervolgens een hele dag, want de vlucht gaat pas aan het eind van de volgende dag.

Nu ken ik de stad wel een beetje, dus ik verveel me geen moment.

Daarnaast is het altijd leuk om de highlights van de stad te bekijken zoals de witte kathedraal, de kerk die is uitgehouden in de rotsen, de botanische tuin en vooral het haven gebied.

Daar zie je altijd grote cruiseschepen en ferries die de verbinding vormen met Tallinn, St. Petersburg en Stockholm.

En uiteraard is er de nodige reclame voor reisen verder het land in. Hier een paar plaatjes, verder wil ik alleen nog melden dat ik de laatste dag met tijd heb voor kebab.

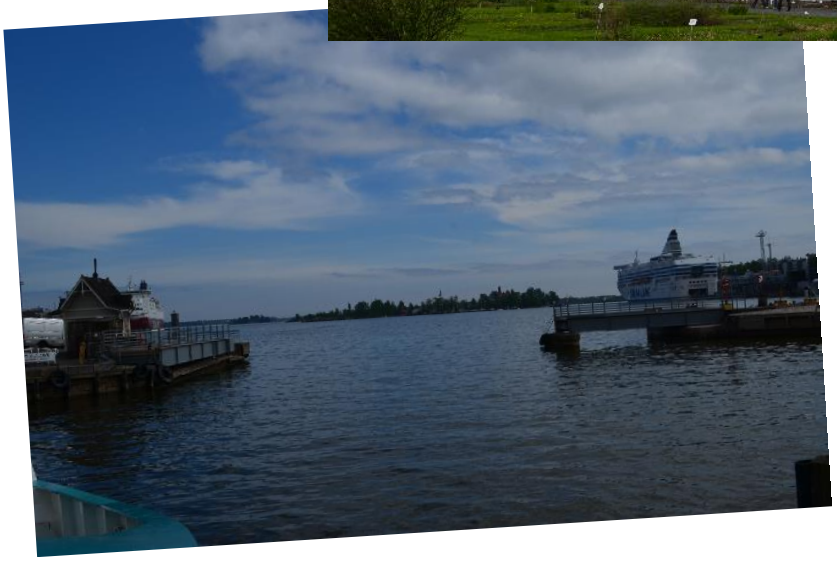

In Helsinki staat aan de Eteläinen Rautatiekatu een grote hal. Voor sommige kebabbers is dit het near Walhalla. In de hal zit een kroeg, een bioscoop, een museum, een popcorn verkoper, toiletten en, natuurlijk, een kebabber: Stadin Kebab. Ik ken mensen die hier voldoende aan hebben om er hun leven gelukzalig te slijten.
Ik kwam alleen voor koolhydraat arme brandstof. En dan lijkt de kreet “kebab salade” aantrekkelijk. In mijn best non-Fins vroeg ik om Kebèhb Salad.

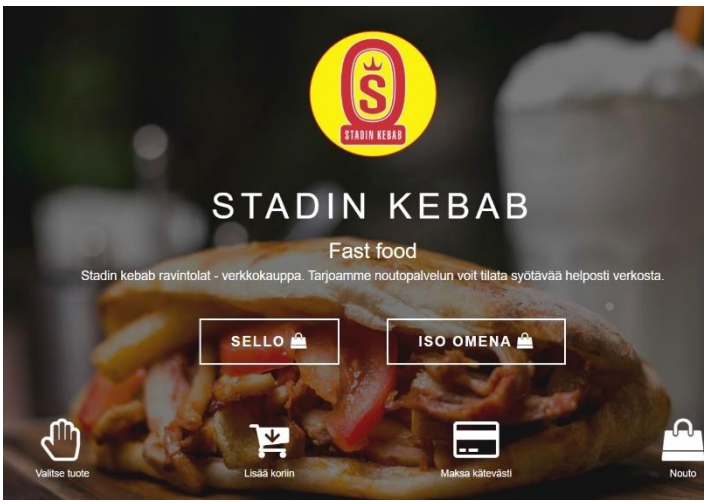

Even een zijsprong. Wat is nu de beste kebab. Is dat kip, kalkoen, rund of lam (of ieder ander willekeurig ogenschijnlijk dood beest). De discussie is al zo oud als deze site. Door het gebruik van Amerikaans kwam ik er achter dat de goeroes van het fastfood hun mening al geven in de uitspraak. Kebèhb. Bèh. Lam dus.

De kebabber van diens begreep me niet en vroeg, ook in redelijk non-Fins. *“I not onderstend, what dit joe zee?”.*
Met een blik op het menu ging ik over in het Fins: *Kebabii Salaatiilatitalala*.
Hij klaart op: *Ah, kebèhb salad!*

Kijk dat moet ik weer hebben. Een verFinste Turk met gevoel voor humor en sadisme. Via list en bedrog heeft hij me aan een van de meest verwerpelijke talen op deze aardkloot gekregen.

“*Do you like garlic sauce*?” vraagt hij in perfect Amerikaans, om te voorkomen dat hij de AED van de muur moet rukken als ik nog iets in het Fins zeg.

“YEP”

De Kebab Salaatilla wordt bereid. Een riant deel van een krop sla verdwijnt op een bord. Eerst wordt een lullig schepje knoflook saus en azijn toegevoegd. Dan volgen tomaten, ui en een grote kwak roze saus.
Vervolgens gaat, o horror, het bad van Marie open.

Vlees, dat de Fins winter nog niet te boven is, wordt in meer dan acceptabele hoeveelheden op de sla gestapeld. Over het vlees gaat een goed gekruide tomatensaus. Vervolgens wordt het geheel afgetopt met een hoeveelheid knoflooksaus die het lullige eerste schepje over compenseert.

Op borden in friteszaken staat wel eens de aankondiging “sauzen feest”. Nooit aan begonnen. Patat hoort depressief knapperig en niet zompig te zijn.

En zo kom ik al snel aan het eindoordeel. De salade zompt, en het vlees had best een bruine teint op mogen doen voordat het onder de sauzen verdween. Daarom maar twee lammas.
Verder wel een ruime, schone tent, en een die om feedback durft te vragen! Eteläinen Rautatiekatu 8, 00100 Helsinki Buurt: Kamppi

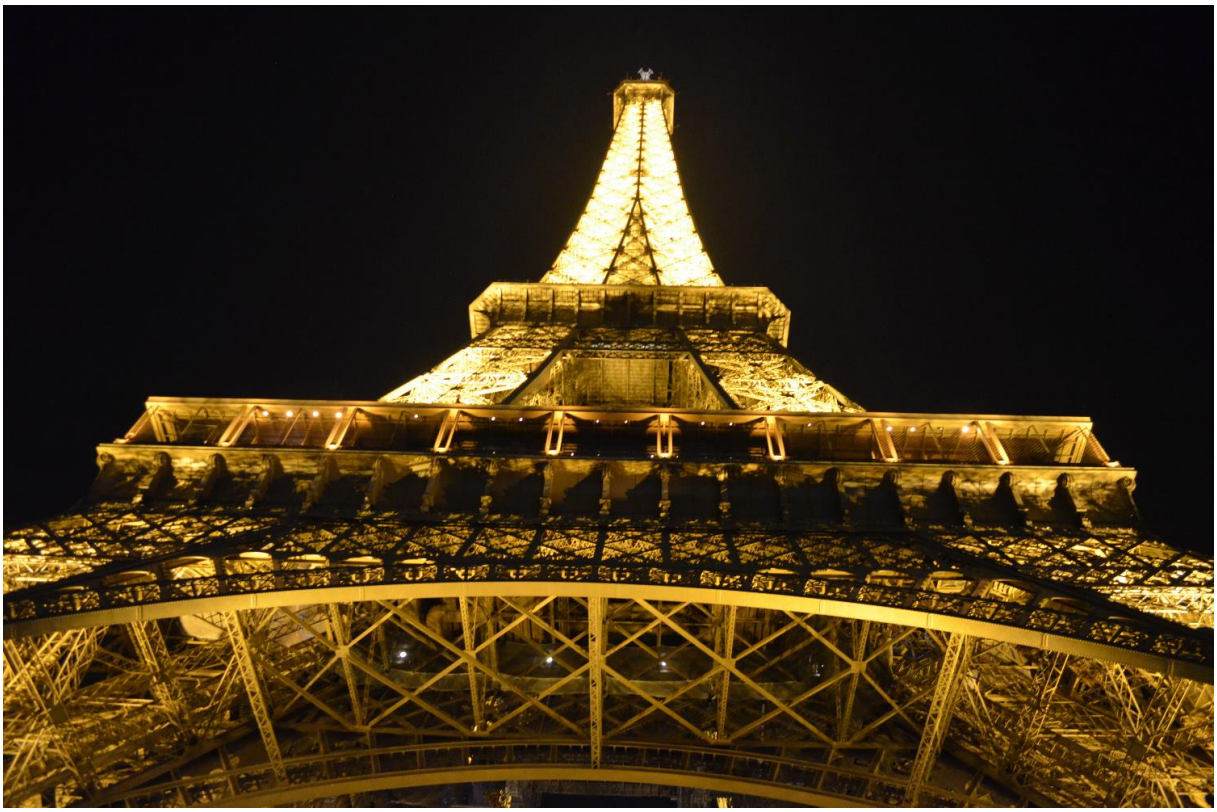

PARIJS, 18 - 19 SEPTEMBER 2013

Mijn werk voelt op dit moment als een afscheidstournee. Om die reden toch wat aantekeningen van de laatste reizen.

De trip naar Parijs begint na een intensieve dag van sollicitaties afnemen in Den Haag. Daarna is het met de intercity naar Rotterdam en vandaar de Thalys. Deze is nu sneller dan ooit. Binnen een paar uur zijn we door het regenachtige België en het noorden van Frankrijk naar het natte Gare Du Nord in de lichtstad gereden.

Het is een vertrouwde trip tot in het hotel. Je springt in lijn vier van de metro en stapt op Montparnasse of Raspal over op lijn zes richting Etoile.

Dan blijkt was voor een gewoontemens ik eigenlijk ben. Voor mij is lijn vier eenvoudig te onthouden, omdat het de enige lijn is die naar twee “Portes” gaat. Clignacourt in het oosten en Orléans in het zuiden is eenvoudig te onthouden voor iemand met enige kennis van de kaart van Frankrijk.

Tot mijn verbazing is Port d’Orléans weg. Althans van de borden. De lijn is één station doorgetrokken en de Parijzenaren zijn meedogenloos in de naamgeving. Een lijn wordt genoemd naar het laatste station. Dat ik al 45 jaar met Orléans in mijn hoofd loopt is van geen enkele betekenis. Onthoudt “*Maire de Chateaurouge*” or get lost. Dat laatste is in het slechte weer geen optie, dus ik pas me aan en loop een verlaten Hotel l’Europe binnen, dat inmiddels Tour d’Eiffel Europe heet. Ik weet er de weg en slaag er in de beheerder uit zijn kantoortje te trekken. Met veel onnodige excuses helpt hij me aan een prima kamer vijf hoog achter. Schuin dak, dat je met je hoofd moet vermijden, maar lekker rustig, ondanks dat we in aan de Boulevard de Grenelle zitten.

Het hotel zit ingeklemd tussen een kebabzaak en een jaguar/landrover zaak. De labels F en G bij de nieuwe auto’s grijnzen naar de energie-efficiency expert alsof ze willen zeggen: doe wat je wil, wij blijven doorgaan.

De regen neemt wat af, dus kan toch nog een blokje om. Het begint met een paar boodschappen, waarbij de kassa voor mijn neus sluit en een lange rij Fransen ineens voor me staat bij de “andere” kassa die nu open gaat.

Nu zou ik in gebroken Frans uit kunnen leggen dat het misschien beleefd is om ook mij toe te laten tot de nieuwe rij, en niet als laatste. Ze lijken echter volledig bereid om slecht Frans te negeren. Dus over in hard Amerikaans met de mededeling *“Ik me niet laat besodemieteren door een Frans bordje”.* De algemene strekking komt over: niemand wil met me op de vuist en ik mag afrekenen.

Daarna even een uitstekende salade voor weinig bij een van de vele kleine restaurantjes en vervolgens wandelen over de boulevard uitlopen naar de Seine.

Langs het pad in de midden van de rivier kom ik bij het Vrijheidsbeeld, dat prachtig verlicht is.

De wereld onder de brug is veranderd en volkomen surrealistisch. De pilaren zijn nu voorzien van officiële klim grips en er zijn “Chinese” trimtoestellen neergezet. Terwijl de regen van de brug druipt, is een groep zich klem aan het trainen terwijl een Aziatische vrouw met yoga bezig is. Ze is rustig bezig met doodliggen in een variatie van opgevouwen posities terwijl de trimmers om haar geen lange reeksen ongezonde bewegingen maken, in ieder geval voor iemand van mijn leeftijd.

Via de Eifeltoren en het Champs de Mars ga ik terug richting hotel. De zwarte verkopers van al-dan-niet verlichte Eifeltorens en fotografen van iedere kleur lijken een gezamenlijke 24/7 te doen. De Aziaten blijven mijn favoriet. Hun eindeloze pogingen om zichzelf in allerlei standen te fotograferen met het ijzeren ding op de achtergrond wordt meer en meer een circus act.

TIEL, 19 SEPTEMBER

De volgende dag verloopt de vergadering in Parijs dramatisch, maar dat is een probleem voor later. Met zeven minuten speling pak ik de trein terug.

In Rotterdam stap letterlijk en figuurlijk een zwartrijder de trein in. Hij vraagt vriendelijk of ik de stopcontacten weet. Als professionele treinreiziger weet ik dat, en omdat hij vriendelijk is laat ik het graag aan het personeel van de NS over om een rechtmatigheidsdiscussie te starten. In Alexander is de telefoon vol genoeg. Met nogmaals een bedankje en een vriendelijke groet gaat hij de trein uit richting de overstap naar CS.

Helaas wordt hij vervangen door een stel zeer dronken Rotterdammers die houden van hard zingen. Atonaal en in disharmonie, maar heel hard. Ze gaan mee naar “mijn” overstapstation zonder een seconde het volume te dimmen.

Als de trein naar Tiel vertrek staan ze nog steeds te blèren op perron, waarschijnlijk te bezopen om te besluiten waar ze naar onderweg zijn. Rond middernacht stap ik het huis binnen.

USA, 20 – 25 DECEMBER

WASHINGTON D.C., 20 – 25 DECEMBER

De volgende ochtend stap ik om acht uur het kantoor binnen. In de tussentijd moet ik dus uit bed zijn gekomen, want mijn tas en rolkoffer heb ik bij me en mijn kin is glad. De kans dat ik me heb gewassen en mijn tanden gepoetst is dus ergens tussen groot en vrijwel zeker.

Een blik e-mails en prints later sta ik alweer op het station. Nu voor de rit naar Schiphol. De NS is goed gemutst, want deze probleemverbinding doet het vandaag perfect.

Ook het vliegveld gaat het aanvankelijk boven verwachting. Goede internetverbinding en voor het eerst in jaren geen hoge bloeddruk bij de veiligheidscontrole. Fatsoenlijke, vriendelijk behandeling, grondige controle, prima.

De mededeling *"Ms. Kromowidjojo, you're delaying the flight*" roept een brede grijns op. Ze kan dus beter zwemmen dan vliegen. En zit in een ander vliegtuig, dus geen vertraging… denken we…

Als we aan boord komen roept de gezagvoerder om dat ze nog even het tanken aan het afronden zijn.

Even later volgt de mededeling, dat er iets mis is. Iemand heeft de veiligheidshandel van het brandstof systeem omgezet. Eenvoudige handeling, hele luchthaven plat.

Het kost een half uur, en dan komt de onnavolgbare mededeling: *"het vulsysteem is ontploft, ze kunnen weer gaan vullen".*

De vlucht is niet noemenswaardig. Geen turbulentie, en met twee tekenfilms: de prequel van Monsters Inc (niet de moeite) en Epic (epic) schiet het een eind op. Naast me zit een moslim, die speciaal voedsel krijgt, en dus ook niet drinkt.

Hij krijgt voor het eerst een KLM huisje, en vraagt zich af wat er in zit. Ik leg uit dat het een soort gin is.

"Ah, I tought is was parfum".

"Only if you want to make the wrong impression" Hij blijkt een behoorlijk gevoel voor humor te hebben, en barst uit in een schaterlach. Hij werkt bij het IFC, en onze werkterreinen raken elkaar dus we hebben wel wat te praten. Altijd leuk zo'n ontmoeting.

Daarna is de pret snel voorbij. Op Washington is een groep mensen uit India voor ons. Ze bezetten alle toegangen en worden eindeloos ondervraagd. En zo staan we meer dan twee uur in de rij.

Later wordt me verteld dat een democraat heeft gevraagd om iets te doen aan deze situatie, omdat blijkt dat toeristen de VS meer en meer gaan mijden. Hier hebben we geen zin in. Toerisme is een belangrijke inkomstenbron voor de VS. De Republikeinen hebben verbetering onmiddellijk geblokkeerd, als standaard reflex op alle democratische voorstellen.

Door de vertraging kom ik in de spits terecht. Ondertussen heb ik geleerd dat L'Enfantplaza in het GPS systeem Lenfantplaza heet en Disctrict of Columbia ligt en niet Enfantplaza in Washington DC, wat als alternatief wordt geboden. Dank aan de hulpjuffrouw van het autoverhuurbedrijf.

Het is tijd voor een wandeling om weer even een stukje stad te zien. In de schemer vervolgens in het donker lijkt de hele stad te bestaan uit magere gezonde mensen, die overal rondhollen.

Het meest opmerkelijke 's avonds is het Washington Monument. Tijdens de aardbeving van 2011 is het toch al slecht gebouwde ding instabiel geworden. De restauratie is in volle gang. Nu is het ding weer stabiel, maar staat (nog) in een kooi die het 's avonds prachtig verlicht.

D.C.- BUENA VISTA, 21 SEPTEMBER

De volgende ochtend begint met een ontbijt bij de Starbucks bar in het hotel. Eigenlijk wil ik de salade, maar die is voor de lunch. Dan maar de ontbijt box met scrambled egg, spek en worstjes. Ik sta te overwegen of het niet te veel is, maar ga er toch maar voor.

"Hoeveel wilt u er?" vraagt de vrouw achter de counter. Ze blijkt een combi van verbaasd en teleurgesteld dat het er maar één is. Hoewel er maar een beperkt aantal plekken is om het ontbijt naar binnen te schuiven, word ik toch omgeven door drie enorme TV's, zodat ik tegelijk twee soorten sport en het nieuws kan kijken.

Dan is het tijd om te vergaderen. Daarvoor moeten de spullen in de parkeergarage in de Nissan. Om de een of andere reden kom ik op de verkeerde etage uit van het enorme gebouwencomplex uit.

Het blijkt dat L'Enfantplaza in zijn binnenste een hele shopping mall heeft. Hier zitten onder meer een groot aantal eettenten. De mensen die daar binnen lopen trekken het beeld van een gezond en slank Amerika weer helemaal recht.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om bij het postkantoor binnen te vallen, en de bol wol te posten die Nelleke me heeft meegegeven. Weer een groot avontuur voor iemand uit de Nederlandse klei. In het postkantoor, dat in alles lijkt op de postkantoren die in Nederland net zijn opgedoekt, staan twee medewerkers. Als ik om hulp vraag wordt me verteld dat ik dan een nummertje moet trekken, want zo doet men dat. Wel zijn ze bereid om me te vertellen waar het nummertjesapparaat staat.

Als blijkt dat het apparaat nog niet is opgestart, en dat dit via het computer systeem moet breekt het licht door. Eén klant, twee medewerkers, dat moet ook anders kunnen. Ik word langs enveloppe rekken, een adresseer automaat en een inleverluik geleid. Nadrukkelijk

wordt gemeld dat mijn slip annex betalingsbewijs ook een tracking device en een garantie tot $50 is.

Nu wordt het toch echt tijd voor werk. Eerst kom ik het gebouw van het Departement of Energy niet in. Ooit heeft iemand me als VIP aangemeld, en met dat stempel krijg je veel meer controles, maar uiteindelijk mag ik verder. Een laptop heb ik weggelaten, anders moet ik ook iedere toets nog inchecken. Daarna is het een intensieve tour langs een aantal bekenden. Het lijkt een succesvolle operatie.

Larry wijst me, als we door het gebouw lopen, op de afdeling nucleair, iets wat ik al wist. De Amerikanen hebben de verantwoordelijkheid voor kernwapens verdeeld tussen burgers en militairen. Bouw, onderhoud en vervanging is civiel, gooien militair.

Als is zeg dat ik dat weet, en dat ik daarom zo heb gelachen toen Mitt Romney DOE wilde opheffen, schiet Larry in de lach. "*Ja, die idioot*", zegt hij, "*dit had hij moeten weten*". "*Tegelijk zijn er ook volksstammen die dit gebouw willen slopen omdat het oerlelijk is en de stad ontsiert. Maar ja, er zit meer onder de grond dan er boven, en het gaat onder de straat door aan de andere kant van de weg verder. Lastig met slopen",* besluit hij grijnzend.

Mocht het gebeuren, dan komen er in ieder geval weer een groot aantal TV schermen vrij, want na 9-1-1 zijn er overal schermen opgehangen om er voor te zorgen dat men altijd op de hoogte kan blijven. Al neemt niemand de moeite om naar de schermen te kijken in de verder kale gangen.

Na de vergaderingen, die alles bij elkaar een beste tijd duren, wordt het tijd om de laatste memorial te bekijken.

Na het afzichtelijke en protserige WOII monument, wat ik zonder discussie het alle lelijkste WOII memorial ever vind, is er nu het Dr. Martin Luther King Jr. memorial naast het Tidel pont geplaatst. Om de verzameling "foto's van de memorials" compleet te houden moet dat natuurlijk ook worden bekeken en vooral vastgelegd. Indrukwekkend is de juiste omschrijving. Drie enorme witte blokken steen (marmer?) verbeeld "the mountain" van King. In het middelste deel is hij zelf uitgehouden.

Het beeld is omstreden. Sommige vinden dat je een zwarte niet in witte steen mag afbeelden. Anderen vinden dat je een beeld van een neger niet door een Aziaat mag laten maken en ten slotte maakt met zich, tot in het congres toe, druk over het feit dat King niet los staat van de rots en of zijn formaat wel toepasselijk is in vergelijking met de beelden van Lincoln en Jefferson in de buurt.

Volgens een tourguide, die dit alles toelicht, komt het omdat de volksvertegenwoordiging niet regeert, en dus tijd over houdt voor dit soort geneuzel.

De vele Amerikaanse vlaggen in de stad hangen overal half stok, vanwege de random moordpartij in het marine centrum in de stad. Maar er lopen ook mensen rond met het T shirt met de *tekst "It they outlaw guns, I'll become an outlaw".* Een dag later is het dan ook alweer raak op een sportpark in Chicago. De vlaggen zullen nog vaak halfstok wapperen in deze stad.

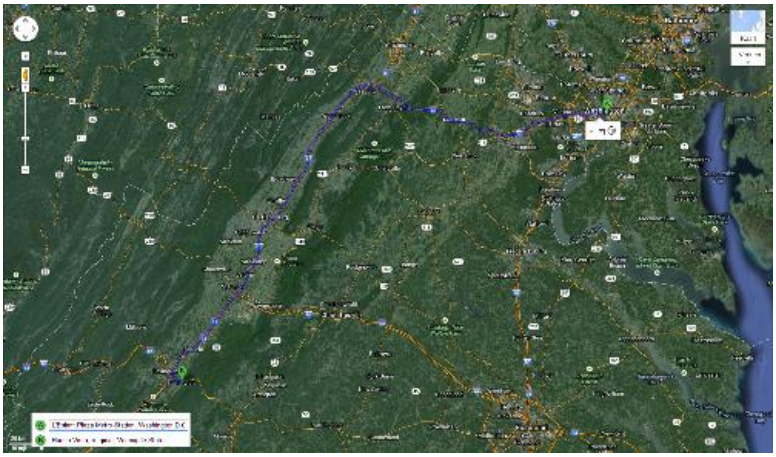

Dan is het tijd voor de roadtrip. De stad uit komen gaat niet helemaal volgens plan, maar uiteindelijk kom ik op highway 61 (again) richting Blue Ridge Mountains. Het is enorm druk, dus blijf ik een tijd in de Sehandoah Valley rijden om meters, of liever mijlen te maken.

Door het bord budget hotel te volgen kom ik in Buena Vista. Het dorp stelt weinig voor, tenzij je een typisch Amerikaans dorpje wilt zien, waar de kok uit de keuken wordt gehaald om te praten met de Europeaan. Toch is het plaatsje de moeite, omdat het aan het noordelijkste deel van de Blue Ridge Mountain ligt, aan de ingang van een statepark. Het is een perfecte start om de omgeving te verkennen, om vervolgens via de Blue Ridge Parkway door de bergen naar het zuiden te rijden. Voor een volgend bezoek zeker een plan, nu is het alleen werk en doorreis.

Het budget motel is een must voor iedereen die films wil begrijpen die deel spelen in Amerikaanse motels. Oud, smerig, plakkerig en heel goedkoop. Wel is het zo, dat alles in de buurt is, dus diner, tanken en ontbijt zijn allemaal onder handbereik.

Ondanks dat het een dump is heb ik goed internet bereik en slaap daarna prima.

BUENA VISTA – ASHEVILLE, 22 SEPTEMBER

De volgende dag is het weer waardeloos. Via Blue Ridge Pkwy gaat de rit naar Roanoke met vele stops om the kijken naar riviertjes, sluizen en prachtige natuur met kalkoenen, eekhoorns en veel korstmossen.

De beloofde prachtige vergezichten gaan verloren in de mist, dus van Arnold Valley heb ik alleen een foto van het bordje.

Door de mist gaat het verkeer steeds langzamer rijden. Bij 30 km per uur geef ik het op, en draai de Valley weer in. Daar regent het nog steeds heel hard, maar het zicht is lager veel beter, en op een zesbaans weg kan je veel harder rijden. Rond Hickory, op de grens van Virginia en North-Carolina gebeurt er aan de andere kant een zwaar ongeluk. Onmiddellijk staat er een file van vele kilometers. Aan onze kant gaat het goed,

zodat Asheville uiteindelijk zonder problemen wordt bereikt, in een Nissan die bijzonder schoon is gespoeld.

Het hotel is veel te duur, maar dat krijg je als je internet niet op mag van de baas. In ieder geval is het warm en schoon.

Naar een restaurant 100 meter verderop lopen is een uitdaging. Hoewel mijn ervaringen in de VS me dit al jaren geleden hebben geleerd, valt weer op dat Amerikanen echt niet lopen. Je kunt alleen naar de buren door op het randje van de autoweg te lopen. Op deze hele natte weg geen enorm succes met de langsrazende auto's. Bovendien zien de eerste restaurants er niet aantrekkelijk uit, dus duurt mijn wandeling over parkeerplaatsen en langs de rand van de weg even. Het wordt beloond met een heel leuk restaurant met perfecte tomatensoep en een smakelijke dode vis.

Op de terugweg zie ik ook andere wandelaars, hoewel je er goed voor moet kijken. Op het grasveld langs de snelweg lopen een paar groundhogs rond, die zich prima laten fotograferen.

ASHEVILLE – NASHVILLE & ACEEE CONFERENCE, DAG 1

De volgende ochtend begint wat paniekerig, idee naar welk hotel ik moet. Uiteindelijk blijkt het hotel hetzelfde te zijn als waar de conferentie wordt gehouden, maar de boeking was verkeerd. Gelukkig kan het worden recht getrokken. Met het weer, dat vandaag prachtig is staat niets een prachtige rit naar Nashville meer in de weg.

Het eerste stuk is het mooist, de uitlopers van de Blue Ridge Mountains zien er fantastisch uit. Het lijkt best wel snel te gaan, totdat me duidelijk wordt dat Tennessee in een andere tijdzone ligt, en de rit een uur langer wordt. Met een stop bij Wendy's en een zak beef jerky komt de tijd wel om. Helaas slaat de klep van de kofferbak terug als ik wat achter uit de auto probeer te halen, zodat ik met een bult op mijn hoofd en koppijn rond loop.

Ondertussen dwingt mijn nieuwsgierigheid me om de Country & Western top 30 uit te zitten. Het is nog steeds niet mijn favoriete muziek, zeker niet als de zanger me aan cowboys en booze doet denken.

Hutton is een mooi hotel, met een prima shuttle naar het vliegveld, waar de Nissan wordt ingeleverd. Op de bus staan weer een aantal country helden afgebeeld.

Er is nog wat tijd over, en dat geeft de kans om nog iets van de stad te zien.

Vanuit het hotel loop je in rechte lijn in 20 minuten naar het "honky tonk" centrum in The Old Town. Een bonte mengeling van souvenirshops en live music bars. Bovendien ligt het grote sportcentrum aan dezelfde straat. Daar achter ligt het muziek centrum.

Met een basketbal wedstrijd en een Taylor Swift concert tegelijkertijd, en een honkbal wedstrijd aan de andere kant van de rivier is er "wat reuring" in de stad.

De burgemeester beweert de dag erna dat de totale som van activiteiten heel gewoon is voor de stad.

Het is in ieder geval leuk om te zien, en het is jammer dat ik al snel weer aan het werk moet. In ieder geval is doorlopen tot the Waterfront de moeite waard om een goed overzicht over de stad te krijgen. En zal ik 's avonds nog een keer terug moeten om de stad in het licht te zien.

Terug in het hotel is het een kwestie van inchecken bij de conferentie en het bijwonen van de openingsreceptie. Er zijn snacks, die allemaal even verantwoord en lekker zijn. Daarna is er nog een diner, maar ik besluit dat de kofferbak en de snacks voldoende hebben gedaan. In bed blijkt er nog een actie uitgevoerd te moeten worden: de airco moet uit, al was het alleen maar omdat de papieren van het bureau worden geblazen, en ik het stervenskoud heb in bed. Geheel tegen mijn verwachting in is het een kwestie van op een simpele knop drukken, alleen de achtergrond ruis van de omringende kamers blijft over.

Op de tv worden de Emmy's uitgereikt. Na een heel aardig shownummer van Neil Patrick Harris en een mooi herinneringstoespraak van Jane Lynch voor Cory Montheith komt John de Mol het toneel op. Tijd om te gaan slapen.

ACEEE CONFERENCE, DAG 2

Over dag twee valt weinig te melden. Of het zou de vervreemdende omgeving van de conferentie moeten zijn. Het hotel is er pas in tweede instantie achter gekomen dat een conferentie ruimte best handig is. Wat te doen als je hotel al vijftien etages hoog is? De oplossing is gevonden in een etage boven op de parkeergarage. Op zich lijkt dat niet bijzonder, maar de verbinding tussen beiden ligt niet helemaal lekker. Dus nu moet je via de "Skybride" van het hotel naar de vergaderruimte. Skybride is een prachtige kreet voor een wandeling door de parkeergarage.

Het enige nare moment is dat er wordt gebeld dat ma nog verder achteruit is gegaan. Hernieuwde opname in het ziekenhuis lijkt de enige oplossing. Een telefoontje helpt haar zo te horen iets, maar triest blijft het.

Na een dag zonder buitenlicht is het zaak zo snel mogelijk te beginnen met een wandeling. Na een aan al op de gezonde snacks van ACEEE loop ik door de snel invallende duisternis naar downtowm Nashville. Je moet onwillekeurig denken aan Beale Street in Memphis, waar ook overal live muziek wordt gebracht. In Nashville moet je de blues zoeken (er is in ieder geval een bluestent in 4th), en actief hardcore C&W vermijden. Dat laatste is nauwelijks te doen, want ook op straat staan overal mensen te spelen en zingen. Maar in Downtown is meer te zien. Nashville is de State Capitol, en de overheidsgebouwen staan ook Downtown. Ook bij nacht is dit mooi om de toerist uit te hangen en de fotoverzameling uit te breiden.

ACEEE CONFERENTIE, DAG 3

Op de eerste dag van de conferentie heb ik een experiment uitgevoerd. Nu we in het zuiden zitten is het aantal zwarte deelnemers aanzienlijk hoger dan normaal. En er ontstaan onmiddellijk zwarte en blanke tafels. Denkend aan King wordt het tijd om een daad te stellen. Ik ga aan een zwarte tafel zitten. Het blijkt een startschot, het eerste schaap over de dam. Al snel volgen er meer. De tweede dag heb ik plezier van mijn eerdere actie.

Bij het ontbijt word ik onmiddellijk aangeschoten door Harold. Hij vertelt dat hij in zijn vrije tijd spreekt in de kerk en zingt. Om het laatste te bewijzen barst hij uit in een lied over zijn moeder Ella en nodigt me uit om 's avonds met hem de stad te bekijken. Door de stress van thuis sla ik het af, maar moet hem beloven dat ik hem op zoek als ik ooit terugkeer in de stad.

's Middags lunchen we weer samen. Ik leer veel over het leven in en rond de stad, dus het is niet alleen voor het werk interessant, maar ook voor mijn kennis van het zuiden van de VS.

Aan het eind van de dag is er van alles geregeld voor het werk, maar ben ik ook compleet suf geluld. Het wort tijd om snel richting daglicht te gaan.

Dankzij de hotelkaart en de verhalen weet ik dat ik nu de andere kant van West End op moet. Daar ligt het "Nederlandse" kwartier. Rond een groot park ligt VanderBilt Stadium, VanderBilt hotel, VanderBilt University, VanderBilt Hall en een beeld van ome Cor himself.

Bij het VanderBilt stadium doe ik aan trespassing, een goed Amerikaans tijdverdrijf. In het stadion is de Marching Band aan het oefenen. Leuk om eens mee te maken, wel veel toeters en vlaggen, maar nog niet in uniform. De rest van de dag krijg ik Fleetwood Mac's "Tusk" niet meer uit mijn hoofd.

De weg terug naar het hotel gaat via de campus van de VanderBilt University. Cor is een kleinzoon van Jan Aertzoon uit, hoe kan het anders, de Bilt. Hij was een briljant zakenman die zich, na Rockefeller en Carnegie door zijn handel in scheepvaart bedrijven en treinmaatschappijen opwerkte tot de op twee na rijkste Amerikaan.

Op het terrein staan de gebouwen van de sociëteiten als ΨΔK. ΔE. ΦΩ en alle andere Alpha Beta Hoppa afkortingen die er maar zijn bedacht en die standaard spelen in Toga party films.

Als je bedenkt dat Nashville nog geen 200 jaar oud is, dan is deze universiteit een oud deel van de stad, met mooie lanen historische gebouwen, veel eekhoorns en het al genoemde beeld van VanderBilt.

Zo langzamerhand wordt het haptijd. Op West End, tussen het Hutton hotel en VanderBilt gebied is een lange rij van restaurants, diners en fastfood ketens. De beste prijs/kwaliteit

verhouding vind je bij de diners. Minder standaard dan de fastfood ketens, en daardoor veel meer kwaliteit, maar veel goedkoper dan “echte restaurants”. Als je hier een kop soep en een “nutty salad” bestelt kijkt niemand je raar aan. In een Europees restaurant is dan al gauw de houding *“Zou je niet een echte maaltijd nemen?”.*

Tijdens het eten overweeg ik nog even door te lopen naar het neon verlichte Downtown. Als ik naar buiten stap blijkt de regen met bakken tegelijk naar beneden te komen. Daarmee komen alle plannen te vervallen. Email bijwerken, voor zover onze automatiseringsafdeling dat mogelijk maakt, foto’s uitzoeken en naar bed. Ook ontdek ik een hoekje in het hotel waar je gratis Nespresso kan tappen. Ik neem een dubbele espresso op de 94ste geboortedag van mijn vader.

DE TERUGREIS, 25 SEPTEMBER

De vlucht gaat om 18.10 de lucht in. Dus heb ik de dag aan mezelf. Vanuit mijn kamer op de vijfde etage is goed te zien hoe nat zo’n stad kan worden.

Nu er geen congres ontbijt meer is, moet er een oplossing worden gezicht. Gemiddeld heb je drie oplossingen.

- Het restaurant in het hotel, waar de rip-off begint nog voordat je hoort “*my name is Daisy, and I’ll be serving you this morning*”
- Een obscuur broodjes en koffie verkooppunt ergens in een vage hoek van de lobby, betaalbaar, maar niet weg te hachelen als je de bijgeleverde liter koffie niet als glijmiddel gebruikt en..
- Een diner om de hoek.

Er zit namelijk altijd een diner om de hoek. Hier is het een uitgebreide eettent met een Vrijheidsbeeld boven de deur. Het is niet heel goedkoop in vergelijking met het uitgifte punt, maar de kwaliteit is uitstekend. Hetzelfde geld voor de bediening. Een schoonmaker begint een praatje, en besluit met de mededeling *"you'll never see me again!"* om duidelijk te maken dat hij niet in de weg wil lopen. Als ik bevestig dat dit waarschijnlijk correct is, omdat ik binnen een paar uur in een vliegtuig naar Europa zit komt hij terug om verder te praten tot ik klaar ben en hij heeft uitgelegd dat, mocht ik ooit terugkeren naar Nashville, ik aan die diner vastzit.

Tijd om een aantal uren te werken, wat in de grote hotelkamer best wil lukken. Om 12.00 uur moet de kamer worden opgeleverd, en daarmee is het tijd voor een grote wandeling. De stadskaart heeft een aardige route.

Parallel langs West end naar Music Row, en vandaar naar de rivier. Music Row is een straat met grote muziek uitgeverijen en studio's. Ben er niet van onder de indruk. De verschillende grote muziekcentra en de hall of country music fame, die allen wat verderop zitten zijn prachtig om te zien. Jammer dat ik geen tijd heb om ergens binnen te stappen. Via de straat met de Honky-Tonks en souvenir winkels eindig weer bij het gebouw van het State Capitol. Niet bijzonder, maar mooi op een heuvel met beelden van drie presidenten die in Nashville zijn overleden en nog wat beelden voor de "heroes".

Er achter ligt het park van de bicentennial.

Ze hebben uitgepakt, met veel stukken steen en landscaping, maar het maakt niet erg veel indruk op me.

Als ik de kaart nog eens bekijk ontdek ik dat ik een bus route aan het wandelen ben. Geen wonder dat het wat tijd kost. In een iets hoger tempo voert de wandeling met langs de rand van het centrum terug naar een diner en terug naar het hotel. De grens van het centrum is in zoverre interessant dat je iets meer van het suburb gebied ziet. Lage houten huizen, grote tuinen en de typische kerkjes met de torentjes met witte punt.

Het zit er op, de Grayline brengt me terug naar het vliegveld en het grote wachten begint. De lounge is niet bijzonder, maar de stoelen comfortabel. Bijtijds ga ik naar de gate waar…. geen vliegtuig is.

"Hij hangt nog in de lucht", wordt gezegd, maar ze zijn er van overtuigd dat ik mijn overstap in Detroit haal.

Dat klopt, al is het maar net. De vlucht is helemaal aan de andere kant van de terminal en dat is een stevige wandeling.

Als ik aan kom stormen is de boarding al begonnen. Ik loop direct door. Met hoed en niet helemaal geschoren. Helemaal niet eigenlijk.

Terwijl ik naar voren loop kijkt een medewerker me aan en grijp de microfoon *"at this time we board only gold members and businessclass"*. Mooi denk ik, en dender door zonder hem enige reactie te geven. Hij grijpt de microfoon opnieuw en herhaalt de mededeling brullend, met een gebaar naar zijn collega's dat het moment van ingrijpen door de burgerwacht nabij is. De collega ziet echter, naast stoppels en hoed, ook de gold card en de ticket. Het vliegtuig is gehaald, al ben ik zelden zo kwaad nagekeken.

De volgende ochtend sta ik rond de middag in Amsterdam. Nu nog naar Den Haag om te solliciteren en naar het Utrechtse Leidse Rijn voor het ziekenhuis van Ma.

BRUSSEL, 2 OKTOBER

De gezondheidssituatie van ma is nog steeds zeer labiel. Het lijkt dus verstandig om de eceee vergadering in één dag te doen, en niet een avond van te voren naar de stad. Dat heeft verschillende nadelen. De gezamenlijke maaltijden met het eceee bestuur zijn altijd zeer de moeite waard. Bovendien is er vaak tijd om een stuk(je) door Brussel te wandelen. Bovendien betekent één dag dat ik met de auto ga. Er is ook een voordeel, Nelleke stapt makkelijker in. Ik doe dit al vrijwilliger, dus niemand die ons tegen houdt. En het is gezelliger.

De vergadering is niet heel spannend, maar Nelleke draaft heel Brussel rond en heeft het prima naar haar zin. Op de terugweg is ze zo afgedraaid, dat ze een groot deel van de rit, geheel tegen haar gewoonte, slapend doorbrengt.

STAVANGER, 8 & 9 OKTOBER

In Noorwegen moet ik uitleggen aan ISGAN wat DSM is. Beide delen van het IEA netwerk, maar Isgan is nieuw, en ze weten niets.

Ik heb heel weinig ruimte in mijn agenda, dus het wordt een turbo reis. Op dinsdagavond heen, op woensdagavond terug.

Op Schiphol krijg ik het vermoeden dat ik niet uniek ben geweest in mijn niet aflatende pogingen om overal te verkondigen dat Schiphol de meest hufterige grenscontrole van de beschaafde wereld heeft. De mensen aan de band zijn ineens veel vriendelijker dan in het verleden. Ik krijg zelfs een compliment omdat ik zo effectief mijn spullen in- en uitpak.

Het is maar een kleine moeite, maar je reis begint zoveel vrolijker. Het wordt mijn zoveelste trip naar Noorwegen, maar in Stavanger ben ik nooit geweest. Nieuwe plaatsen zijn leuk, en vooral deze plek heeft wat voor me.

Op de lagere school moesten we leren dat Stavanger de Noordelijkste haven is, die het hele jaar ijsvrij is. Nu had ik de Scandinavische landen braaf uit mijn hoofd geleerd, maar voor mij verkeren die gezamenlijk in een permanent staat van "*winter is coming*".

Een haven die zich daar niets van aantrok maakte als kind diepe indruk op me. Nu leert Google maps dat het nog onder Oslo ligt, dus de indruk wordt minder, maar ik wil het wel graag zien. Hopelijk zitten we in de buurt van de haven.

Vooralsnog ben ik er echter niet. De beperkte tijd die ik aan deze vergadering wil besteden maakt dat ik over Denemarken moet. Dus eerst naar Kopenhagen, met een overstap van meer dan een uur.

Er is iets mis gegaan met de tickets, dus na de landing mag

ik eerst mag naar de transferbalie voor een ticket voor het laatste stuk. Men heeft er de tijd, dus ik sta er een tijdje in de rij, maar daarna word ik ook prima geholpen. Eén ticket voor de resterende drie vluchten, dus ook terugreis geregeld. Dat doet werk af.

Ik vertel dat het formeel niet handig is om mij zoveel verantwoordelijkheid op één papiertje te geven.

"*Ach*", zegt de vrouw achter de balie, "*Als je hem kwijt raakt kom je gewoon weer langs, draai ik een nieuwe voor je uit.*" Kijk, da's service.

Na een berg gras met dode vis gegeten te hebben, is het tijd voor de tweede vlucht. Die stelt helemaal niets voor, dus in no-time zit ik in een taxi naar het Clarion hotel.

Een stadskaart laat zien dat het heel wel mogelijk is om naar "die" haven te lopen. Er omheen ligt het oude stadscentrum. Het is schitterend verlicht, met veel oude en nu verbouwde houten pakhuizen. Het is tevens het uitgaanscentrum, met veel restaurantjes. Ook is het werkgebied van een groep Afrikaanse hoeren. Een stilstaand man is open jachtterrein, mijn camera vinden ze kennelijk niet voldoende reden om me als toerist met rust te laten. Gevoel voor humor hebben ze wel, als ik zeg dat ik alleen om kijken naar wat er mooi is in de stad, houden ze me voor dat ik het mooiste aan het negeren ben.

Hoewel het "echt niet, heus niet" redelijk snel wordt geaccepteerd is het toch onrustig fotograferen met steeds weer zo'n type in je nek. Als het dan ook nog gaat miezeren besluit ik voldoende gezien te hebben van "ijsvrij" en ga terug naar een uitstekend hotel.

De volgende ochtend is het Scandinavisch ontbijten. Te veel, maar enorm lekker met weer andere dode vissen.

De presentatie loopt goed, en ik heb zelfs de tijd om de haven bij dag te fotograferen. Dat kan nu rustig ☺.

ZWITSERLAND, 15 – 18 OKTOBER

TIEL - ZÜRICH, 15 OKTOBER

Vandaag begint de dag in Eemnes. Interviews afnemen in bij de BEL combinatie om te kijken hoe deze organisatie presteert, en daarna richting Schiphol. Iedereen is jaloers dat ik nu al weer naar Zwitserland mag. Enerzijds snap ik het, maar het vertrek na een intensieve werkdag is toch zomaar roofbouw. Met de auto kom ik in ieder geval redelijk snel bij het lang parkeren op Schiphol.

De vlucht vertrekt om 19:50. Na landing mag ik mijn weg richting Luzern zien te vinden.

Voor die tijd toch maar wat Zwitserse franken scoren. Normaal doe ik dat voor ik "het land uit ga". Nu doe ik het pas na de bagagecontrole. Terwijl ik mezelf had beloofd dit NOOIT meer te doen. De laatste keer omdat de Russen me niet doorlieten, nu is het weer wat anders. ABN doet aan het pushen van zooi bij hun wisselkantoor. Dit levert bijzondere gesprekken op, zoals in het kader.

"Mag ik buitenlands geld van u?"

"Hebbu dan ook een reisverzekering"

"Britse ponden graag"

"Maar bent u dan ook verzekert voor diefstal"

"Doet u maar voor € 200"

"En niet alleen bent u verzekerd, wij leveren ook 24 uur per dag assistentie"

"Geldt dat ook voor mijn rijbewijs?"

"Ja, alleen moet u dan wel de nummers opgeven, de officiële papieren moeten we toch hebben."

"Kan dat nu?"

"Natuurlijk, en dan beginnen we met de creditcard, die heb ik toch al voor uw ponden" en "O, u heeft nog veel meer creditcards zie ik, doen we allemaal"

De ABN eigen duurt het lang voordat men door heeft dat er meer klanten zijn, en dat de tweede medewerker ook een balie kan open. Als ik aan de beurt ben kijkt deze vrouw me inschattend aan. Ik krijg een geen aanbod.

De derde medewerker vindt de klantenservice voldoende en blijft bureauwerk doen. Als ik vertrek staat aan balie één nog steeds iemand met plastic kaarten te goochelen.

De resterende klanten staan dan al allemaal voor balie twee.

In Zwitserland wacht me een hotel langs een romantisch meer volgens de gastheer. Ik ben benieuwd. Noem me een zwartkijker, maar volgens mij is er rond middernacht weinig

romantiek meer over zo in de herfst. De mededeling van de maatschappij is in ieder geval niet hoopgevend: *"Ein Verspätung Ankündigung: Das Flugzeug is noch nicht da."* Er volgt en minste een half uur vertraging. Ein Zeug moet je ook niet laten vliegen. Die horen op de BBQ!

Morgenochtend om 09:00 uur mag ik in ieder geval een presentatie geven. Tenminste, als ik mijn bed uit kan komen.

ZÜRICH – LUZERN, 16 OKTOBER

Nadat we eenmaal in de lucht hangen loopt het soepel. Er is nogal wat turbulentie, maar ook daar is goed doorheen te slapen. Aan de grond is het eenvoudig om de trein naar Zürich HB en van daar naar Luzern te vinden. In Zürich HB "scoor" is nog een Niki de Saint Phalle, goed voor de verzameling.

Al met al is het even na 23:00 voor ik incheck in het Waldstatter hotel. Het laatste stuk is vermakelijk. Geen idee waar het hotel is, dus op naar een taxi met de vraag of ik per creditkaart kan betalen. Vorige week heb ik dat in Stavanger gedaan. Domme vraag. Natuurlijk kan dat. Dat weet iedere chauffeur en reiziger.

De reactie is vergelijkbaar: hele domme vraag. Iedereen weet dat je met euro's en franken kan betalen. Mogelijk, bij ritten van meer dan €50 is er misschien wel een idioot te vonden die er in tuint, maar verder: creditcard, no way, no how.

Dan blijkt het hotel om de hoek, dus vijf minuten later sta ik in de lobby.

Weer tien minuten laten sta ik aan de grens van de Altstadt, aan de voet van de houten Kapellbrücke de jongere.

Hier is nog een verhaal. Pakweg 39 jaar geleden zijn we hier ook geweest. Ik zag er in alles uit als een hippie, met baard, lang haar en een koddig petje. Wij met zijn tweeën de brug over. Vanaf de ander kant kwamen twee Duitse speknekken aan marcheren. Nelleke schoot opzij, maar er was geen plek voor de speknekken en ondergetekende. Alles in hun gedrag wees er op dat de Duitse aanpak van historische eenvoudig was: hippie onder de voet lopen, probleem opgelost.

Nu was pacifisme mijn enige echte hippie kenmerk, in feite had ik een beren conditie en vele jaren judo ervaring. Geplaatst voor keuze "van de brug springen" en duimen voor Nelleke, of de stormtrooper afwachten, liet ik in een reflex een schouder laten zaken, terwijl ik me schrap zette.

In plaats van me te plat lopen stuiterde de mof, die op me af denderde, volstrekt op me af, caramboleerde op zijn landgenoot en ging daarna volledig gestrekt.

We hebben niet gewacht en gekeken hoeveel kreukels de man door de harde landing had opgelopen. Meters verderop konden we alleen zien dat hij weer op de been werd geholpen, maar dusdanig de kluts kwijt was, dat hij zijn "*let's kill-the-hippie*" campagne moest staken.

Sindsdien kunnen we de brug niet meer zien zonder op dit verhaal terug te komen.

Enkele jaren[2] later brandde de brug uit 1365 bijna volledig, dus tot op het meer, af. Uiteraard zijn we van mening dat dit schuld van de Duitsers was, al zijn we nooit tot een helemaal sluitend verhaal gekomen om de mening te rechtvaardigen.

Vanwege het gezichtsbepalende karakter van de brug voor Luzern, is de brug jaren later herbouwd. Vandaar KB de jongere.

De brug ligt er nu verlaten bij in de regen. Maar het is toch leuk om er ongestoord overheen te lopen en te fotograferen. Even voor middernacht ben ik terug op de kamer en donder ik om.

HORW – RIGI, 17 OKTOBER

De volgende ochtend kom ik in Jan Bleijl de eerste bekende uit het IEA Demand Side Management Agreement tegen. Met een groepje bekenden nemen we de trein naar Horw, een buitenwijk van de stad, waar de Technische Hoghschule is gevestigd.

[2] Brand was in 1993, al was dat niet de eerste. Huidige lengte van de brug is 204 meter en gaat over de rivier de Reus die even verderop het Vierwaldstrekenmeer in stroomt.

In de trein een ontredderde mededeling: de trein is vertraagd. De Zwitserse trein is vertraagd! Het was ons niet opgevallen, want het zit binnen de vijf minuten, maar het kan dus wel!

Hier is vandaag het symposium, waar ik aan de hand van Zwitserse zakmessen Energy efficiency uitleg. Het wordt bijzonder gewaardeerd. Zo ernstig zelfs dat ik uiteindelijk word uitgenodigd voor een optreden in Wellington Nieuw-Zeeland.

Een aardig tussendoortje tijdens het symposium is het bezoek aan iHome, een test laboratorium voor totale automatisering. Zo wordt automatisch het ziekenhuis gebeld als oma valt. Je moet er maar op komen.

Na het symposium maken we een boottocht over het Vierwaldstrekenmeer naar Vitznau. Het ziet er prachtig uit, maar we moeten onderweg vergaderen over het aansturen van uitstaande projecten, dus uiteindelijk blijft het werken.

Het treinritje naar hotel Edelweiss boven op de Rigi berg wordt gebruikt voor de vergadering van de visibility commity. Dit gaat sneller dan de eerste vergadering maar blijft werk, omdat het inmiddels mistig/donker is missen we nu weinig.

Eenmaal boven is het dineren en plat in bed, alleen moet eerst alles aan de stroom. Zwitserland blijkt, naast een overmaat aan kaas en chocolade, ook zijn eigen stopcontacten te hebben. Dat wordt weer een verloop organiseren.

De volgende dag is er meer Zwitserland te zien. Vanuit mijn kamer kan ik 1500 m naar beneden kijken, naar het meer. Het is niet verkeerd. Maar goed, er moet gewerkt worden, dus van 9:00 uur tot 19:15 zitten we te vergaderen, met een onderbreking van een uurtje haptijd. Gelukkig heb ik break-out groups bedacht, waardoor men in ieder geval actief en bij de les blijft.

Na afloop van de werkdag hebben we een kwartiertje tijd om ons om kleden. Er volgt een korte kunstfilm over Zwitserse bergen, waarna het tijd wordt om op de herrie af te gaan.

De herrie wordt veroorzaakt door een alpenhoorn, die voor een blokhut lager op de berg wordt bespeeld. Het blijkt van de hotelier, die op deze manier de gasten oproept voor een traditioneel Zwitserse maaltijd. Jawel, we gaan aan de kaasfondue.

Het is gezellig, al moet ik ok nu weer uitleggen dat ik naast bier, ook geen

snaps drink, en geen wijn, en geen andere snaps en nog steeds geen tweede glas wijn. Aan de andere tafel laat iemand een stukje brood in de fondue vallen, en dat betekent weer een rondje schnaps.

Maar er volgen geen zweepslagen en er verdwijnt niemand met een blok aan zijn voeten in het meer.[3]

TERUG NAAR TIEL, 18 OKTOBER

De tweede dag loopt de vergadering soepeler dan de eerste, om even voor drie uur zijn we klaar. We hebben nu twee opties op terug te komen. De eerste optie is dezelfde weg terug, de tweede is via de top van de Rigi naar de andere kant van de berg beneden en dan via Arth Goldau met de trein naar Zürich Bahnhof.

Het eerste stukje kan via een treintje, maar René Kamphuis, de Prof uit Eindhoven en ik vinden wandelen wel een uitdaging en afwisseling. En dus zeulen we onze koffertjes op ons gemak naar boven, genoeglijk pratend terwijl we de spoorlijn en de waanzinnige uitzichten fotograferen. Het weer is vandaag waanzinnig mooi.

Voor vertrek houdt de Zwitserse collega vol dat de mist van de eerste dag noodzakelijk was om te verhullen dat het uitzicht nog niet af was. Zelfs in Zwitserland zetten ze niet zoiets moois in een dag neer.

[3] Zie Astrix in Helvetia

Mijn volgende contact met Zwitserland wordt december, al wordt het dan de Zwitserse ambassade in Parijs voor het afscheid van de CERT voorzitter Peter Cunz, die me deze dagen voor de derde keer heeft uitgenodigd voor het bijwonen van zijn pensionering.

Dit verhaal is dus nog niet af. De reis trouwens ook niet. Evenals op de heenreis is de Zeug nog in de lucht op het moment dat we zouden moeten vertrekken. Uiteindelijk stap ik even voor enen 's nachts het huis binnen.

BRUSSEL, 5 NOVEMBER

Vandaag is Brussel een zeer korte trip. Pas na een directielunch internationaal, op de 17e etage van Centre Court in Den Haag, kan ik op reis. Vanaf vandaag ben ik in het bezit van een rijkspas. Ontkennen dat ik ambtenaar ben helpt niet meer.

De Fyra treinstellen staan te roesten buiten Amsterdam, dus de reis gaat via den Haag naar Roosendaal, en van daar met de stopper naar Antwerpen. Dat levert wel mooie stationsnamen op als "*Kijkuit*" en "*Antwerpen Luchtbel*".

Na Antwerpen is er in ieder geval een IC naar Brussel Centraal.

De gang naar metro bij station Brussel Centraal, tot voor kort een van de meest depressieve tunnels van Europa, is opnieuw aangekleed en goed verlicht. Hoewel, de zwervers en hun honden wonen er nog steeds. Door de regen wandel ik van station Maalbeek naar het EU parlement. Binnenkomen blijft een circus met veel stickers en checks. Daarna is het eigenlijk best een aardige avond met een aantal bekenden en goede discussies. Ik eindig naast de voormalig burgemeester van Dubrovnik. Ze is nu Europarlementariër voor Kroatië, maar zit ook nog steeds in de gemeenteraad van haar stad. Nuttiger is het gesprek met een vertegenwoordiger van de coalitie van progressieve Energy bedrijven. Zij willen vooral veel duurzame energie. We besluiten verder praten na de bijeenkomst. Naast ambtenaar blijf ik toch ook netwerker.

Na de vergadering neem ik de trein naar Brussel Zuid, waar ik in het Ibis slaap. Prima locatie, vooral zo recht tegenover het station, eentje om te onthouden voor een volgende keer. Morgen mag ik om 06:18 weer naar Nederland.

UTRECHT, 13-15 NOVEMBER

Een verslag over Utrecht lijkt nauwelijks passend in dit verhaal. Ok, het is een thuis wedstrijd, maar wel degelijk internationaal, dus toch in dit verslag.

Al een aantal jaren zit ik in de IEA experts' groep on R&D priority setting and evaluation. (EGRD). Sinds 7 jaar ben ik zelfs voorzitter van dit gezelschap. We geven het Committee (CERT) dat toeziet op Energy R&D advies op het gebied van research ontwikkeling.

Na de orkanen, die hebben toegeslagen in New York, heeft het Amerikaanse ministerie van energie bedacht dat het misschien een strak plan is om een na te gaan denken over aanpassingen aan veranderende klimaatomstandigheden.

En dus mag ik vanochtend naar voorheen het geldmuseum in Utrecht. Voorheen, want het museum is sinds eind vorige maand gesloten.

Gelukkig is de vergaderzaal nog steeds beschikbaar. Robin is als stagiaire aanwezig om aantekeningen te maken.

Het is leuk de lange termijn bekenden weer te zien. Bob, Birte, Craig, Herbert en Ludwig trekken al jaren samen op.

Het centrale thema is "*Aanpassing aan Klimaatverandering door de Energiesector*". Na de rampen in New Orleans, New York en op dit moment de Filipijnen wordt het serieus zaak om iets aan dit onderwerp te doen. (Haïti zijn we al weer vergeten).

Het al genoemde Departement of Energy heeft een rapport geschreven waar je niet spontaan vrolijk van wordt, maar men is ernstig onder de indruk van wat wij Nederlanders kunnen, dus het Nederlandse bedrijfsleven is goed tentoongesteld.

Ook voor Pieter Boot, de beleidsmaker van PBL is dit een goede dag. Zij moeten volgend jaar een stuk over adaptatie schrijven samen met het KNMI. Hij is meer dan tevreden met alle informatie die hij zomaar krijgt toegeworpen.

De eerste avond eten we in restaurant De Rechtbank. Zeker niet de duurste tent in de stad, maar prima kwaliteit en uitstekende bediening. Ludwig, onze onvolprezen Belg probeert me voor de zoveelste keer de ziens en werkwijzen van de Belgische administratie uit te leggen.

Een voorbeeld: CERT is een federale organisatie, daar is hij formeel vertegenwoordiger. EGRD, als adviesclub, is toebedeeld aan de gewesten. Hij is hier daarom voor het laatst. Op mijn vraag hoe je de gewesten dit op moeten pakken blijft hij het antwoord schuldig. Ik ga er binnenkort maar eens over praten in Brussel.

Ik slaap thuis, dus voor ik weg ben uit het restaurant en in Passewaaij binnen stap is het middernacht.

De tweede dag loopt ook goed. Naar meer informatie over het onderwerp doe ik inspiratie op voor een eceee column en voor een stukje in het nieuwe NOB biologie boek. Er blijken in stuwdammen schroeven ontwikkeld te worden waar vissen vrijwel ongehinderd doorheen kunnen zwemmen. Goed voor de visstand, maar ook voor de energiebedrijven. Deze schroeven blijken efficiënter dan eerdere typen, die als vishakselaar optraden. We eindigen de avond in “Aal”, een werfkelder. Ik kom er voor de 2^{e} keer. Dat is wonderbaarlijk, want de meesten zijn na een paar maanden al weer weg. Alleen de slechte, de Indiër en de Italiaan lijken alles te overleven. Als ik al iets negatiefs over het restaurant zou moeten schrijven, is het dat ze geen talen spreken en de Engelse menu’s bijna op zijn, maar we komen er uit.

Er zijn weer prachtige verhalen over het Amerikaanse politieke spel, waarbij mijn collega’s van het Departement of Energy vooral trots zijn dat ze tijdens de overheidsstop gewoon door hebben weten te werken. Ik kan bevestigen dat de email stroom in die tijd niet stopte.

De volgende ochtend zetten we het EGRD werkprogramma voor 2014 in de steigers, en dan zit ook deze bijeenkomst er weer op.

BRUSSEL, 19-21 NOVEMBER

Rob making his next trip.

Na het volgende bezoek aan het ziekenhuis is het tijd om weer naar Brussel te gaan. Vier bijeenkomsten in twee dagen.

De eerste is de abstract selectievergadering van eceee. Hobby dus. Voor in de avond ontmoeten we elkaar in restaurant In’t Spinnekopke. Het lijkt me een tent waar ik met mijn Nederlands goed terecht kan. Niet dus. Geen woord.

Maar ze hebben een tweetalig menu. Ik vraag me af of er een levende Vlaming is die het kan lezen, maar het is tweetaling. Tijd voor een testdrive. Als voorgerecht graag een *Heirink geprepareit à la Jefke*[4] Ze stellen me niet teleur: totale verbijstering. Blijmoedig herhaal ik het, tot groot genoegen van mijn tafelgenoten. De taalstrijd blijft voor hen een toeristisch hoogtepunt. Bij de derde keer ontwaard de ober het woord "Jefke". Ik vermoed dat laat in de 19e eeuw (het restaurant is van 1767) de link tussen Chefke en Jefke is zoekgeraakt. Dus ook in het Waals het dit nu Jefke. Het blijkt een smakelijke salade met zure haring te zijn. Bij het hoofdgerecht ga ik voor *Mosselen van 't Hoeis* ook deze zee gaat de ober te hoog. Uiteindelijk dus toch maar over op het Frans, en ja *Moules "Maison"* blijkt een gebruikelijk recept.

Ik ben hier als panelleader. Een groot aantal aanwezigen doet dit werk voor de eerste keer. Ze moeten ernstig wennen aan de oldtimers. Als iemand me vraag of ik iets weet van Yvonne Boerakkers vertel ik vrolijk dat ze blond is. Er valt een politiek correcte stilte. Een vrouw als blond omschrijven kan niet meer. Alleen Christel, de Française, grijnst vrolijk.

Als Yvonne even later met excuses binnen komt vertelt Christel onmiddellijk dat ik wist dat ze blond was. *"Klopt, ik was de weg kwijt"*, antwoordt ze, razend snel de volgende blondjes opmerking aan haar repertoire toevoegend.

Het dringt langzaam tot de andere door dat dit de normale manier van met elkaar omgaan is, en de sfeer wordt heel relaxed.

De volgende dag wordt er wel hard gewerkt, zodat aan het eind van de dag de summer study 2014 in de steigers staat. Nu nog een artikel schrijven. Alsof ik me nog niet genoeg werk op mijn hals haal.

Een positieve bijkomstigheid is dat ik over het hoofd heb gezien dat Hans de Keulenaer ook panelleader is. Eigenlijk heb ik morgenmiddag een afspraak met hem, maar die elementen kunnen we nu afhandelen. Dat wordt dus met het eten thuis zijn.

We overnachten in Hotel Atlas, dat tussen Beurs en St. Katelijne inligt. Het is een opmerkelijke tent. Goed hotel, maar duur, tenzij ze je kennen. En dan hoeven ze maar één

[4] Direct gekopieerd van de website ☺

persoon te kennen. Omdat Rod Janssen een abonnement op deze tent heeft, vallen we allemaal onder het lage tarief.

Wat in de hotels in het algemeen wel opvalt is dat de wekker is verdwenen. Nu iedereen met een smartphone rondloopt en daarmee met een alarm, is het aparaat overbodig geworden. Helaas zijn de stopkontakten nog niet aangepast aan de nieuwe situatie, en eindigt de wekker/telfoon meestal aan de andere kant van de kamer in een oplader. Niet iedereen slaapt zo slecht als ik, maar in mijn geval is die plaatsing zowaar onhandig. Ik weet graag hoelang ik nog moet.

Voor het zover is, ga ik nog een blokje om. De dag was mooi begonnen, maar nu Bij “Beurs” loop ik tegen een studentendemonstratie op. Het is onduidelijk waar ze tegen zijn, maar ik vermoed dat het om inkomen gaat. Ze gaan gekleed in geschreven en geverfde labjassen, met een koord met daaraan een glazen bierpul. Op het moment dat de regen doorzet blijken ze inderdaad tot het inteligente deel der natie te behoren. Gewapend met de pullen verplaatst de demonstratie zich naar de omliggende kroegen.

Ik eindig bij McD. voor een snelle hap en druip terug naar het hotel, waar voldoende tekst en foto’s op de laptop staan om me de rest van de avond te vermaken.

De volgende dat zijn er twee gesprekken over op het Ministerie van Economie van de Federale Belgische overheid, een van de zeven elkaar bestrijdende administatieve diensten.

De gesprekken met de twee bekenden verlopen chaotisch. De een is een Vlaming, hoewel hij het zelf op Zuid-Afrikaan houdt, de ander een Waal die net zo graag Nederlands zou willen kunnen spreken als ik Frans. In een mix van alle drie de talen maken we goede afspraken, waarna ik nog even wordt meegevoord naar een ander gebouw om weer anderen te

ontmoeten. Zoals het vandaag gaat zie ik het het lieft: snel, informeel en effectief. Even na de middag zit ik weer in de trein naar huis.

TIEL, SITTARD EN PARIJS, 3 – 6 DECEMBER

Dit weekend heb ik de brief gehad dat ik volgend jaar Manager Subsidies, Schenkingen en Inkoop ben. De keuze om dit "*einde functie verslag*" te schrijven blijkt terecht. Dit wordt de laatste buitenlandse reis in deze functie

Rob wishes Nelleke would turn out the light!!

De dag begint met de treinreis naar Sittard, ook al een sentimental journey, want het is de een na laatste keer dat ik hier kom. Op 6 januari wordt er verhuisd naar Roermond. Hoewel het werken in het Sittardse kantoor altijd prettig was, zal ik de stad niet missen. Door de crisis is er steeds meer leegstand. Door kunstenaars de mogelijkheid te geven hun werk in de lege panden te etaleren wordt het straatbeeld nog een beetje opgefleurd, maar echt leuk wordt het niet. Het eerste wat een aantal jaren geleden sneuvelde was de brei- en naaiartikelen winkel, waarna de detailhandel langzaam werd vervangen door telefoonwinkels.

De nonnen, die ik de laatste 15 jaar langzaam heb zien veranderen van fors bejaard naar stok oud, gaan sinds enkele weken niet meer iedere ochtend van het klooster naar hun arbeidstherapie.

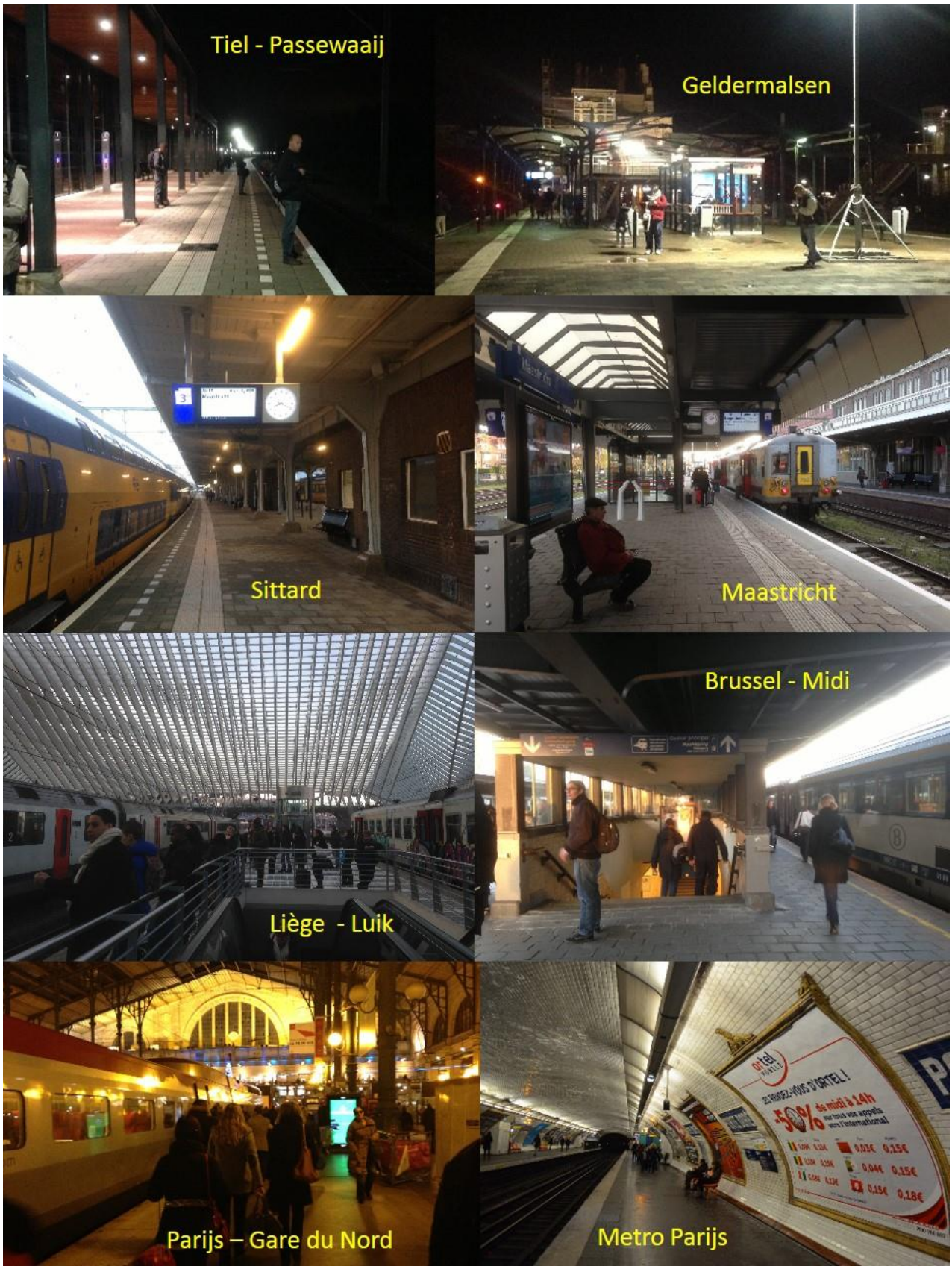
Tiel - Passewaaij
Geldermalsen
Sittard
Maastricht
Brussel - Midi
Liège - Luik
Parijs – Gare du Nord
Metro Parijs

Op kantoor is de stemming bedrukt. Men baalt van de verhuizing, van de naderende verandering en/of van de andere functie. Gelukkig zijn er een aantal wel enthousiast, ervaring leert dat die de rest er op termijn wel weer door trekken.

Na een aantal uur ga ik verder. Eerst naar Maastricht, van daar met het stoppertje naar Luik, en dan weer met de intercity naar Brussel Zuid. Ik heb een trein eerder gepakt. Dat blijkt een terechte keuze, want er zijn weer een aantal vertragingen. Nu hou ik wel wat tijd over, maar een kop koffie gaat er altijd in.

De rit naar Parijs is probleemloos. Er is er koud, maar heel helder. Weinig origineel maak ik dezelfde wandeling als aan het begin van dit verslag, maar geniet er door het prachtige weer veel meer van.

Helaas zat niet de vaste vrouw achter de balie van hotel l 'Europe. Anders had ik met drie nachten zeker een kamer aan de achterkant vaan het hotel gehad. Nu moet ik het doen met een kamer met uitzicht op de bovengrondse Metro lijn. Het beperkt de nachtrust iets, maar verder is het ook wel een goede kamer.

De rest van de avond werk ik aan de presentatie en de stukken waarvoor ik hier ben. Het blijkt goed te doen.

Rob's lookin' for other internet users in the hotel.

Bij het ontbijt blijkt weer eens wat voor een gewoonte dier ik ben. Als ik uit de lift stap en niet in de ontbijtruimte binnenloop duurt het even voordat ik me realiseer dat het niet aan mij ligt. Nu kan je bij het ontbijt altijd afgaan op je oer behoefte naar koffie, dus als snel vind ik het tijdelijk onderkomen voor het "petit-dejeuner" terwijl de officiële ruimte wordt opgeknapt.

De vergadering de volgende dag begint om 14.00 uur. Met de extra overleggen en avond verplichtingen bedenk ik dat ik in de ochtend recht heb op een blokje om.

De metro brengt me naar het Bois de Vincennes, het plan is on de dierentuin even in te stappen. Dat valt tegen, want die blijkt een jaar dicht. Om de Zoo is ligt het Bois, met daarin

het Lac Daumesnil. Dat blijkt een mooie wandeling. Prachtige herfstkleuren, bevroren gras en bankje en heel veel vogels. Middenin het meer ligt het Isle de Bercy, iets wat je als jogger een paar keer rond gehold moet hebben. Nu kan ik dat goed laten, maar een keertje wandelend over het eilandje is aardig.

Wel is het typisch Frans: aangelegd Romantisch kasteeltje, nep berg van de Zoo op de achtergrond, maar wel met heel veel vogels, die nog te fotograferen zijn ook.

Daarna is het tijd om te vergaderen. De eerste middag is verscheidene vormen van strontvervelend. Maar het is goed om de volgende dagen voor te bereiden.

Daarna ligt er de uitnodiging om op de Zwitserse ambassade afscheid te komen nemen van Peter Cunz, de voorzitter van het IEA-CERT. Dit blijkt enorm leuk, misschien wel omdat ik er geen flikker zin in had. Ik verwachte een enorm gezelschap, maar Peter heeft wat intimi en enkele bobo's uitgenodigd. Ik val onder groep één. Met veertien mensen eten we onder aanvoering van de Zwitserse ambassadeur een maaltijd die de huis kokkin tot het laatste broodje zelf heeft gemaakt. Het is smakelijk en gezellig. Wandelen van en naar de ambassade is ook nog een prettige bijkomstigheid. Het gebouw ligt "aan de andere kant" van Invalides, wat zo'n 25 minuten lopen is. Ik krijg niet uitgelegd dat ik daarvoor niet in de Metro stap, maar de verlichte gebouwen en het toenemend aantal kerstbomen en -versieringen maakt het echt leuk.

De volgende ochtend is het al vroeg weer aan de slag. In tegenstelling tot de eerste keer Parijs, waarbij ik onverwacht werd gevloerd door een aantal IEA ambtenaren, ben ik nu volledig voorbereid, en slepen we alles binnen waarvoor we kwamen: een verlenging van onze experts' group, een nieuwe kans voor DSM en links en recht wat toezeggingen voor medewerking. En passant wordt me dan ook nog de kans gegeven de kachel aan te maken met degene die me de vorige keer een loer heeft gedraaid. Life is good!

Het succes maakt dat ik 's avonds niet ontsnap aan het informal dinner, terwijl er eigenlijk een lange wandeling op de rol stond. Het restaurant "Le Suffrain" is niet heel bijzonder, maar het gezelschap, hoewel heel anders dan gisteren, ook weer

aangenaam. Ik maak nu kennis met de nieuwe voorzitter van CERT, wat alleen maar handig is als ik deel van het werk wel blijf doen. Le Suffrain ligt op spuugafstand van mijn hotel, maar uiteindelijk is het toch een uur of elf voor dat de hotelkamer weer in zicht is. En dan anderen maar jaloers zijn op ons luxe leven.

De laatste ochtend is het weer andermaal stralend. Dit wijkt sterk af van de berichten uit Nederland, waar nu de 2e najaarsstorm huis houdt.

Inmiddels ben ik een eind op weg met mijn 30 days of Selfies (zelfs woord van het jaar!). Doel is wat lol te hebben met het laten staan van mijn baard.

Zo lijkt het me aardig om een selfie te maken met de Eifeltoren op de achtergrond. Een behulpzame Parijse vrouw stelt vast dat ik aan het hannesen ben en staat er op de IPad van me over te nemen en me op de foto te zetten. Mijn Frans is onvoldoende om uit te leggen dat dit helemaal niet de bedoeling is, dus ik laat me blijmoedig vastleggen.

Na ochtend vertrek ik richting station. Er is wat tijd over, daarom stap ik bij Concorde uit, om in de prachtige herfstzon naar Gare du Nord te wandelen.

Parijs is in deze tijd ernstig bezig met de kerstdecoraties op te hangen, zeker in de grote winkelstraten rond Madeleine. De wandeling is een mooie afsluiting van het werk als manager internationaal.

De terugweg gaat goed tot Antwerpen, daarna lopen de vertragingen op, dankzij de herfststorm. Inmiddels ben ik tegen Hans Paul opgelopen, die op de terugweg is uit Brussel, waardoor we tot Utrecht aanspraak hebben.

Een uurtje te laat komen we in Tiel aan. Het grote nieuws is niet de storm, maar de dood van Nelson Mandela. Zo moet je toch weer aan een eerdere reis naar zijn geboorteland denken, en aan de vrolijke foto die ik daar heb gemaakt.

Nog een paar dagen, en dan ben ik überhaupt klaar met 2013.

NASCHRIFT & DISCLAIMER

Het idee dat internationaal reizen snel zou stoppen & dat het pensioen weldra daar zou zijn bleek niet te kloppen. Weliswaar kwam er een fusie die een eind maakte aan Agentschap.nl, maar inmiddels had ik internationaal zoveel naam dat ik uitgenodigd bleef worden en hier en daar wat functies hield. Ook het pensioen werd weer uitgesteld. Toen dat er in 2019 uiteindelijk wel was is begonnen met het bij elkaar harken van de losse reisnotities en is het verhaal “najaar 2013” in het kader van dat project alsnog uitgebreid met het hele jaar. Minder betrouwbaar, maar als naslag nog steeds aardig.

BIJLAGE

Het gebeurde in eigen land, maar nu we toch bezig zijn: deze kebabreports stammen ook uit dit jaar.

OUWEHAND DIERENPARKBOB KEPAP

Met Grootmoeder te U, haar huisband en MaCA lopen we door Ouwehand in Rhenen. Ik ben de buitenboordmotor van het rollend zitgerief, en dat levert wat op. Berenhonger dus.

De anderen gaan voor de oervorm van het Hollandse Fastfood genot: broodje kroket met mosterd. Ik hou van kroket, maar zo’n slappe kadet die zich week om de vaderlandse snacktrots vouwt, lamma! Het menu zegt ook broodje kebab met frites. Hadden ze niet moeten doen. Had ik niet doen. Ik doe het wel: een kebab, maar met zonder frites.

Het “ik ben goddomme niet in de Frans agteluke dakhaes” weet nog net voor met te houden. Grootmoeder te U leeft graag met de gedachte dat ze tenminste één kind goed heeft opgevoed. Die andere…

Spijt. Onmiddellijk en onvoorwaardelijk. De juffrouw van dienst loopt naar achter klapdeuren, terwijl een eindexamenkandidaat van de Neder Veluwe me aan de praat houdt. De juffrouw komt terug met… tja… ach.
“*Wilt u knoflook op de.. tja… ach…*?”, vraagt ze vriendelijk. Ze rost een lepel door een emmertje saus en smeert met oer Hollandse zuinigheid een laagje reukvet op de ene helft van het broodje.
Ik kan afrekenen.
Het oordeel. Het Zuid Europese brood uit goed Veluwse productielijn is verregaand superieur ten opzichte van de drie zielige kadetjes waar in inmiddels de mosterd en de kroketten worden weg geprakt.
Het is niet oud, maar ook niet vers. En het smaakt of het ook nooit vers is geweest. En nooit oud zal worden. Er onder ligt een berg echt-vlees vervanger. Ik sluit niet uit dat er echt dierenleed aan voorafgegaan is, maar soort en type zijn vaag. Een Kalfkoen? Een Klam? Echt, ik zou het niet weten.

De groente bestaat uit een enorm slablad een zielig schijfje tomaat en de illusie van knoflooksaus. De punten krijgen ze voor de hoeveelheid dierlijk product, die goed is gekruid en ondanks de bedenkelijke afkomst niet slap of week is.
Voor dit broodje geld: betrek uw kebab bij de betere vakhandel of neem zelf de schuld op je. Hier bij dus. Kebab in Ouwehand. Waar ze ook kroket hebben.

ZALTBOMMEL, SHIRIN, THE SEQUEL DOOR BOB KEPAP

Sequels hebben gemeenschappelijk dat ze alleen maar slechter worden. De vraag van het Shirin Management om een sequel te schrijven over hun zaak getuigt dus van ballen, naïviteit of zelfoverschatting, of een combinatie van deze drie. Het argument dat ze niet alleen Management, maar zelfs Nieuw Management waren overtuigde onze sitekick om een

recensie opdracht uit te zetten.

Om zo bevooroordeeld mogelijk deze assignment uit te voeren heb ik zelfs vooronderzoek gedaan. Allereerst heb ik het vorige rapport van Bert, en alle andere rapporten van Bert herlezen. Op grond van een Excel sheet met 12 criteria en vijf weegfactoren ben ik tot de conclusie gekomen dat het vorige management van Shirin er genadig van af is gekomen. Het uitzicht over de Waal was goed, het dorpje niet te groot en er was een mooie brug met een historie van filemeldingen.
Alleen het broodje was oud en werd afgeserveerd, maar de vulling was niet eens slecht. Of dat nu een reden is om je zaak over te doen aan Nieuw Management?
Neem nu mijn Chambord recensie. Dan heb je als management een reden om het centrale onderdeel van het personeelsuitje een sprong van de top van de Marinus Nijhof brug te maken, om vervolgens naar Roffa af te drijven.
Naast het lezen van de werken van de King is, ter voorbereiding, een detailstudie gedaan naar de website van de gemeente.
Zaltbommel heeft 26.953 inwoners. Ha denkt het oude management nu: Shirin, The Report was onjuist. Niet dus, want het Dorp is verdeeld over 12 kernen, waarbij er exact 10.000 mensen in het oude dorp wonen.

De gemeente site probeert onschuldige toeristen te trekken met de volgende attractie: *Erg ludiek in de binnenstad van Zaltbommel zijn de spoken en spookjes die aan de dakgoten van diverse huizen hangen, zitten en liggen*.

Kortom Bommel gelooft in zichzelf, en het feit dat ze het regionaal kebabcentrum niet voor de spookjes noemen, doet ons het ergste vrezen.
Tenslotte de meest belangrijke stap in de voorbereiding: zijn ze open? Het antwoord op de site is ja, vanaf 12.00 uur.

En dus reizen MaCA en ik naar de zuidzijde van de Waal voor een factfinding mission met als centrale vraag *"Is Hugo de Groot in zijn boekenkist ontsnapt aan kasteel Loevestein om vervolging, de spoken op het dak, of de spook van het oude management te ontsnappen"*.

Een sub vraag van het onderzoek is "*Kan Bert Veilig Terug Naar De Stad Van Shirin*?" Met een vers gestreken Kebabshirt stappen we in d'n auto.
Eerst gaan we naar Loevestein. We komen er niet heel ver omdat het hoofdkasteel dicht is, maar constateren in ieder geval dat men is voorbereid op eventueel slecht management (zie foto).

Dan is Shirin aan de beurt. We kiezen voor vroeg, dan zijn de broodjes maximaal vers, of wij maximaal snel klaar.
Om 12.45 uur rammelen we aan de deur. Het nieuwe management is er niet in geslaagd om de tent vandaag te openen, of ze hebben ze vooraankondiging gelezen en slaan vandaag uit voorzorg over. De voordeursticker maakt de situatie alleen maar erger. Bovendien blijkt het dorp een straat te hebben vernoemd naar het werk van de King of Kebabreport, dus er lijkt lokale acceptatie voor onze mening en een eventuele terugkeer van de King.
Als we ooit van ze horen doen we een laatste poging.
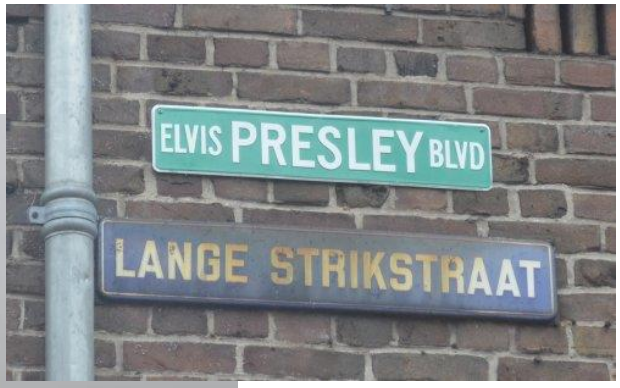
Maar weet: Part III is vaak, ondanks dat je het bij de sequel nog niet kan voorstellen, nog slechter. Dromend over betere tijden lopen we terug naar de auto.